

Quechua

RUNAPA SUNQU.

COPYRIGHT

ISBN 0 - 908412 - 16 - 9

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

**(Huk Misión de Literatura Evangelio nisqa, qullqi quywan
qullqichasqa)**

(Reg. No. 1961/001798/08)

RUNAPA SUNQU.

UTAQ.

ESPEJO ESPIRITUAL SONQO.

(Chunka Siqikunapi rikuchisqa).

Kay simiqa inglés simipi qillqasqamanta tikrasqa karqan, huk computadorapi Google Translate nisqawan.

Kay qillqa maytuqa Francia suyupi paqarimurqa 1732. Chay qillqasqata musuqyachirqa hinaspa musuqmanta qillqarqa África suyupi misionpa pampankunapaq Reverendo J.R. Gschwendpa 1929. Chay qipamanmi tikrasqa hinaspa imprimisqa karqa Copyright nisqawan 538 masnin indígena simikunapi All Nations Gospel Publishers nisqapa. Chayta imprimispanku 127 mision nacionkunapi rakinku. Tukuy rimayniyoq, clasemanta, religionmanta runakunan kay qelqawan pusasqa kashanku, runakunaman Diospa willakuyninpa ukhu espiritual cheqaq kayninta, ancha chaniyoq kaynintapas experimentanankupaq, chaytan profeta Ezequiel

willarqan Cristomanta 586 wata ñawpaqtaraq.
“¡Mosoq sonqota, mosoq yuyayta qosqayki,
chaymantataq llaqtay kanki, ñoqataq Diosniyki
kasaq!”, nispa.

Ezequiel 36:26-28.

RUNAPA SUNQU.

DIOSPA YUYUYUYUNAN,

UTAQ SATANASPA TALLARIN.

(1 Juan 3:4-10).

Kay librota leeshaspaykiqa ama hina kaspayuyariy, espejo hina kasqanta, chaypin qan kikiykita rikunki. Paganofia otaq cristianoña, Cristopi mana creeqña otaq Diospi ifiyninta chinkachiq runaña, Diospa qhawarisusqaykiman hinan qhawarikunki. “Runaqa hawa rikch’aynintan qhawan, Diostaq sonqonta qhawan.” (1 Samuel 16:7). Diosqa imayna kasqanchista hinan qhawariwanchis.

Satanasqa tukuy llullakuypa taytanmi. Payqa tutayaqpa kamachiqninmi, kay pachapa diosninmi. Payqa k’anchay angel hina disfrazakun qharikunata warmikunata mana allin ñanta purinankupaq pusanapaq. Kay p’unchaykunapipas, ñawpaq tiempokunapi hina, askha llulla apostolkunan kashanku, paykunan rikch’akunku, Cristoq apostolninkunaman tukuspanku. Hinaspapas manan admirakunapaqchu, kikin Satanasqa k’anchay angelmanmi tukupun otaq disfrazakun. (2 Corintios 11:13-14). Kay pachaq diosnin Satanasmi

runakunata tutayaqpi waqaychan, chhaynapi mana reparanankupaq Dios munakusqanta, nitaq Jesusqa salvananpaq wañusqantapas. (2 Corintios 4:4). Llapa huchasapakunapas, mana iñiqkunapas, espiritualpi wañusqa, ñawsa hinañam kanku Diosmanta. Paykunataqa kay pachaqa millay ruwayninwanmi kamachikunku. (Efesios 2:1-2). Manachus ñawinku imapipas kicharisqa kanman chinkasqa kayninkuman chayqa, wiñaypaq chinkachisqamanmi rishanku. “Manan hayk’aqpas huchallikurqanichu” niq runaqa pay kikitán engañashan. Imaraykuchus “Diospa Churin rikhurimurqan, supaypa ruwasqanta ch’usaqyachinanpaq”. (1 Juan 3:8). “Chaynaqa, Diosman kasukuychik. Saqrawan hark’akuychis, paymi ayqesunkichis. Diosman asuykamuy, paymi qanman asuykamusunki”, nispa. (Santiago 4:7-8).

Kay librota leespa dibujonkunata estudiaspaykiqa, qan kikiykiq sonqoykita rikunki. Saqiy Diospa k’anchaynin rikuchisunaykipaq kikiykiq sonqoyki imayna kashasqanmanta. Huchaykikunata reqsikuy hinaspa ama negakuychu huchaykikunata. Diospa Simin Qelqan niwanchis: “Mana huchayoqmi ninchis chayqa, q’otukunchis, manataqmi cheqaq-kayqa kanchu. Ichaqa sichus Diosman huchanchista willasun chayqa, prometesqantan hunt’anqa, chanin

kaqtataqmi ruwanqa: huchanchistan
pampachawasun, tukuy mana allin
ruwasqanchismantataq ch'uyanchawasun", nispa.
"Jesuspa, Churinpa yawarninmi tukuy huchamanta
ch'uyanchawanchis". (1 Juan 1:1-10). Satanasp
otaq Diospa kamachisqan kanki. Huchapa esclavon
otaq Diospa serviqninmi kanki. Hucha kawsayniykita
kamachin chayqa, ama negakuychu, aswanpas
Diosman waqyakuy. Jesucristowanmi
kacharichisunkichis. Jesusqa kay pachaman
hamurqan huchasapakunata qespichinanpaq,
hinallataq Satanasp atiyinta p'akinanpaq,
ñoqanchispi huchallikunanpaqpas. Paymi
Qespichiqninchis. Llapa pakasqa kaqkunata yachaq
SANTO Diospa qayllanpim kachkanki. Payqa
yachanmi kawsaynikipi pakasqa yuyaykunata,
ruraykunatapas. Manan atiwaqchu Diosmanta
pakakuyta qan kikiykitapas ruwasqaykitapas. "Diosmi
rinrinchista ruwarqan - ¿manachu uyarinman? Paymi
ñawinchista ruwaran - ¿manachu rikunman?", nispa.
(Salmo 94:9).

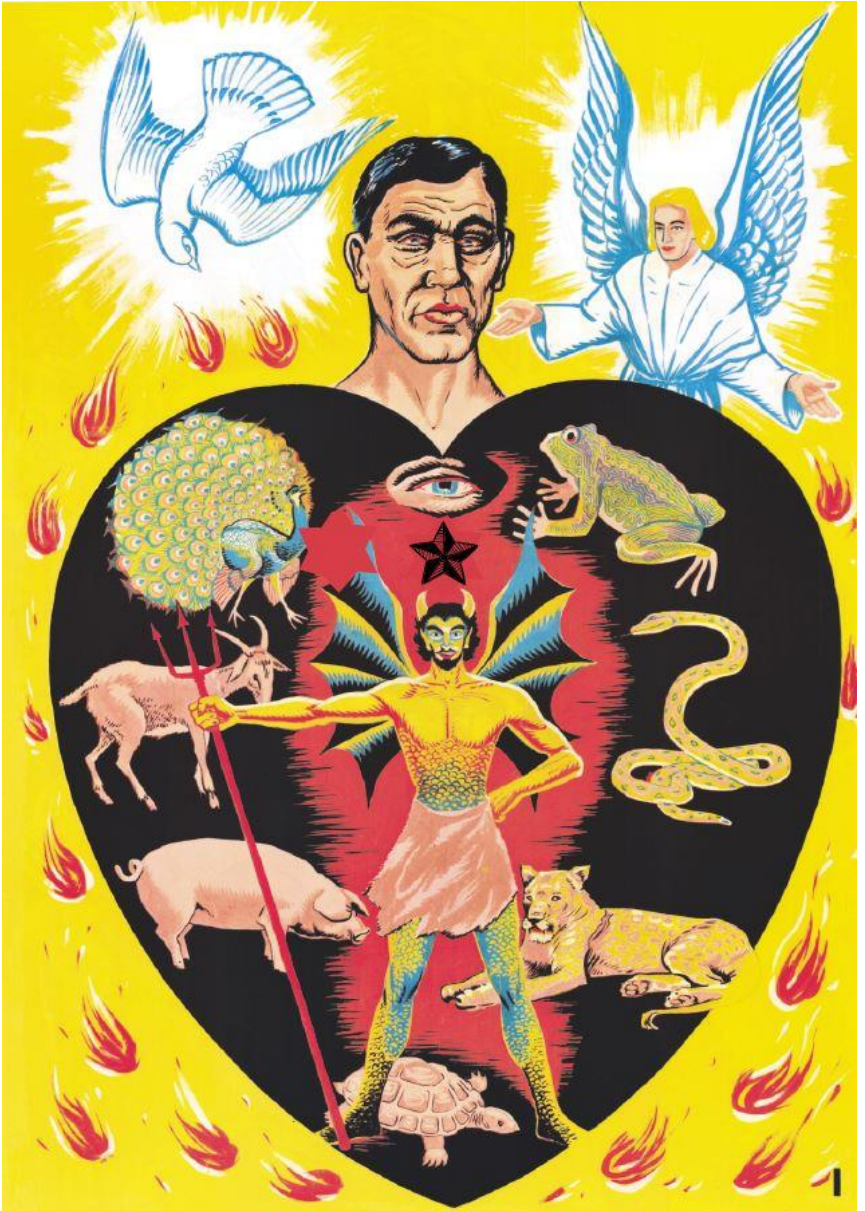
"Señor Diosqa tukuy pachantinpitan qhawan, payman
hunt'aq sonqo kaqkunaman kallpachananpaq." (2
Crónicas 16:9).

“Payqa qhawanmi qharikuna sapa purisqankuta. Manan tutayaqpas kanchu huchasapa runata Diosmanta pakananpaq”, nispa. (Job 34:21-22).

“Jesusmi ichaqa mana paykunapi confiarqanchu, llapankuta reqsisqanrayku.” (Juan 2:24).

Chayrayku “kuisqa kanku huchankumanta pampachasqa kaqkuna, mana allin ruwasqankuta pampachasqa kaqkuna. Kuisamiyoqmi Señor Diospa mana allin ruwasqanmanta mana tumpasqan runaqa”, nispa. (Salmo 32:1-2).

1. HUCHAPAQ SUNQU.

Kay dibujopin rikukun kay pachapi huchasapa qhari otaq warmiq sonqonta, Bibliapin willan huchasapa kasqanmanta. Huchasapaqa kay pachaq millay ruwayninkunawan, runaq naturalezaq natural

munayninkunawan, munapayayninwan ima kamachisqa runan. Kay siq'iqa Diospa rikusqanman hina sonqoq cheqaq siq'inmi. Yawar puka ñawikunaqa Proverbios 23:29-33 textopi nisqanman hinan machasqa kaymanta riman: "Qhawachiway pichus nishuta ukyaq, mosoq ukyanata pruebananpaq, ñoqataq rikuchisqayki huk llakisqa runata, pay kikinmanta llakikuqta, sapa kuti sasachakuqta hinaspa sapa kuti quejakuspa. Ñawinpas yawarwanmi huntasqa kachkan, manataqmi chaynachu k'irisqa kachkan. Ama vinoqa tentasunkichu, qhapaq pukaña chaypas, vasopi llimp'i llimp'iña chaypas, sumaqllatataq uraykamun. Paqaristinmi venenoyoq mach'aqwaypas kanisunkiman hina sientekunki. Ñawiykiq ñawpaqenpin mana reqsisqa rikuykuna rikhurimunqa, manataqmi allintachu yuyaykunki nitaq rimayta atiwaqchu", nispa.

Kay siq'ipi uma urapi, runap sunqunpi imaymana uywakuna tiyakusqan rikukun. Uywakunaqa runaq sonqonpi askha imaymana huchakunamantan rimanku, sonqon huchanchiskunaq chawpin hinallataq miraynin hina. Diosmi willawanchis profetan Jeremiaspa siminwan, "Manan pipas runaq sonqonta entiendeyta atinmanchu. Chayna q'otuqqa

manan imapas kanchu; nishutan onqosqa kashan, manan qhaliyasqachu”, nispa. (Jeremias 17:9).

Kikin Jesusmi chayta takyachin: “Runaq sonqonmantan hamun millay yuyaykuykuna, chaykunan payta pusamun qhelli ruwaykunaman; suwakuy, wañuchiy, wasanchay hucha ruway, munapayay, tukuy imaymana millay ruwaykuna; q’otukuy, qhelli kay, envidiakuy, k’amiy, hatunchakuy, mana yuyayniyoq kaypas - tukuy kay millaykunaqa runaq ukhunmantan hamun, hinaspan qhellichan”, nispa. (Marcos 7:21-23).

Pavo real: Pavo realpa sumaq kayninta llapa runaq admirasqan kashaqtinpas, kaypi runaq sonqonpi, hatunchakuy huchamanta riman. Lucifer, huk kutin Diospa especial angelnin k’anchay, chinkachirqan posiciónninta hatunchakuywan chaymi Diospa

awqanman tukupurqan – supay. (Isaias 14:9-17; Ezequiel 28:12-17).

Hatunchakuyqa hamun infiernoq kikin chawpinmanta, hinaspan askha ruwaykunapi rikuchikun. Wakin runakunaqa hatunchakunku qhapaq kayninkumanta, educacionninkumanta; moda p’achakuna, chaywanmi cuerponkuta mana p’enqakuspa sut’inchanku; jingling adornokunata, pulserakunata, anillokunata, hukkunatapas churakuy, chaytan sut’ita willakun Isaias 3:16-24 textopi. Wakinqa ñawpaq taytankumanta, nacionmanta, culturankumanta, pukllaymanta, hukkunamantapas hatunchakuspankun qonqapunku “Diosqa hatunchakuq runakunata hark’an, huch’uyyaykukuq runakunatan ichaqa khuyapayakun”. (1 Pedro 5:5). Diosqa cheqnikunmi hatunchakuq kayta, allinpaq qhawarikuyta (Proverbios 8:13). “Ancha hatunchakuyqa chinkachiymanmi apawanchis, hatunchakuynintaq urmayman apan.” (Proverbios 16:18).

Chay cabraqa cuerpoq munayninkunata, qhelli kawsayta, wasanchay huchata ima rikuchin. Kaypi rimasqanchis huchakunaqa yapakurqanmi kay kunan tiempopi, ichaqa qhepa p'unchaykunapi, chaymi yaqa 2 000 wata ñawpaqta Jesuspa rimasqan cheqaq kayninta reqsikunanchis. Paymi willaran tukupay p'unchaykuna Sodoma Gomorra p'unchaykuna hina kananta. Kay huchasapa kawsayqa manan qharikunata warmikunata hap'ispallachu haykumurqan religioso runakunaq wasinman, institucionkunaman, escuelakunaman, alberguekunamanpas, aswanpas kay millay ruwayqa mana p'enqakuspan, mana reparaylla runakunaq sonqonman haykun. Chaymanmi haykun cinekunawan, teatrokunawan, qhelli qelqakunawan, askha ruwaykunawanpas, chaymi Diospa hucha sutichasqanqa kunan tiempopi allin kawsay hina qhawarisqa kashan. Millonnintin wayna sipaskunan

cinakunamanta, novelakunamantawan allin kawsay yuyayninkuta ruwanku, ichaqa sasachakuypi, p'enqaypi, pesapakuypi ima tarikunku. Qhelli kawsayniyoq, suchuy kawsayniyoq actorkuna, actrizkunapas wayna-sipas miraypa heroesnin, heroínas nisqakunamanmi tukupunku. Tusuykuna wasikunapas, sapa kutim qhelli huchapa mirasqan kanku. Diospa ch'uya kay heroesninkunaqa, Jose hina (Génesis 39) hukkunapas, manañan ejemplo hinachu hap'isqa kanku. Ñawpa zulu paganokunapas, huk wasanchay hucha ruwaqta otaq wasanchaq warmita wañuchi, civilizado nisqa mirayninchista huk yachachikuyta yachachinman, hinaspan juicio p'unchaypi huchachasqa kaspá contranchispi sayarinkuman. Diosqa niwanchismi qhelli huchapi ama pukllananchispaq, aswanpas karunchakunanchispaq. “Runapa huk hucha ruwasqanqa manam cuerpontaqa sasachanchu; Ichaqa qhelli huchapi huchallikuq runaqa kikin cuerpon contran huchallikun. ¿Manachu yachanki cuerpoykiqa Santo Espirituq yupaychana wasinta, paymi qanpi tiyashan, Diostaq qosurqanki? Qankunaqa manan kikiykichispachu kankichis, aswanpas Diospallan kankichis”, nispa. (1 Corintios 6:18,19); “Chaynaqa, sichus pipas Diospa templonta

thuninga chayqa, Diosmi payta thuninga. Diospa temponqa ch'uyapunin, qankunapas paypa temponmi kankichis", nispa. (1 Corintios 3:17).

Kuchiqa machaypa, mikuy mikuypa huchankunamantam riman. Qhelli uywam, tukuy ima ñanninpi, chuyapas, qhillipas, anchata munaspa millp'uq. Huchasapa sonqoqa sapa qhelli yuyaychaykunata, rimaykunata, siq'ikunata, qelqakunata, hukkunatapas kaqlatan mikhupun. Cuerpoqa, kawsaq Diospa tempon kananpaqmi, qhellichasqa kan mana allin mikhuykunawan, qhelli costumbrekunawan ima, imaynan tabacota pitaspa otaq maskhaspa, opio nisqawan mana allin drogakunatawan tabletakunatawan hukkunawanpas drogakunaqa manan hayk'aqpas hinachu qharikunata warmikunatapas hap'irqan. Diospa atiyinllan kacharichinman chhayna wakcha tabacota ukyaq runakunata, supaypa kamachinkunatapas.

Yaqa llapan religioso runakuna mana iglesia wasipi cigarrota pitayta atrevikunmankuchu, yaqa Diosta k'amiy hina qhawarispankupas, chaywanpas manan iskayrayankuchu kay q'apayniyoq qurawan qhellichakunankupaq, chaymi cheqaqtapuni Diospa templon, i.e., cuerponku. Apóstol Pablon nin: "Cheqaqtapunin yachankichis", nispa, "Diospa yupaychana wasin kasqaykichista, Diospa Espiritunpas qankunapi kawsasqanta! Chhaynaqa, sichus pipas Diospa templonta thuninga chayqa, Diosmi payta thunipunqa", nispa. (1 Corintios 3:16,17; 6.18,19).

Munapayaq runaqa cheqnikuqmi otaq mana imapaqpas valenchu Diospa qayllanpi. Kawsanapaqmi mikunchik; mana mikhunata munaspachu kawsanchik. Yarqayqa saksachikunmanmi allin mikhunata mikhuspa, ichaqa munapayaymi waqanqapuni: "¡Qoy, qoy!", nispa.

Munapayayqa manan hayk'aqpas saksasqachu kanqa, manan hayk'aqpas hunt'asqachu kanqa. Ñawpa Testamentopi kamachikuyman hinaqa, mikhuq runata, machasqa runatapas rumiwanmi ch'aqespa wañuchinanku karqan (Deuteronomio 21:18-21). "Llumpay machaykunapas, mikuykunata

mikuqkunapas wakcha kaymanmi pisiyanqaku. Sichus tukuy ima ruwasqaykipas mikhuspa puñuylla kanqa chayqa, pisi tiempollamantan p'achawan p'achasqa kanki", nispa. (Proverbios 23:21). Yuyariy, huk qhapaq runa, mikhuq runa, munayninpa kamachin, wañuspa infiernopi tarikurqan sinchi nanaypi. Machaypa millay kasqanmantaqa manam rimanachu. Chayqa ancha riqsisqallam, chaymi mana pisipaqchu hapinapaq. Diosqa sut'itan willawanchis Simin Qelqapi, manan mayqen machasqapas Diospa Reinonta hap'ikapunqachu. Cervezaqa manan mikhuychu, aswanpas yuyayta pantachiq, afectaq ukyaymi, chaymi ukyaqkunaqa mana yuyayniyoq hina ruwanku. Qhelli huchapi purinku, wañuchinakunku, wañuchinakunkupas, chaytaqa manan ruwankumanchu karqan. "Llumpay machayqa kallpawan rimaspa mana yuyayniyoqmanmi tukuchisunki. Mana yuyayniyoqmi machayqa", nispa. (Proverbios 20:1).

Machay machayta ruwaqkuna vendeqkunapas Diospa ñawpaqenpi huchayoqmi kanku, Diosmi nin: "¡Wañusqaña kankichis! ¡Heroes de la botella de vino! ¡Mana manchakuq, mana manchakuq, ukyanakunata

chaqruspaqa!”, nispa. (Isaias 5:22).

“Runamasiykikunaman vinota quspaykiqa, machasqa kanankukamam huchachasqa kanki”, nispa. (Habacuc 2:15). “Cheqaqtapunin yachanki mana allin runakuna Diospa Reinonta mana hap’ikapunankuta. Ama q’otukuychischu; qhelli huchapi puriq runakuna, otaq idolokunata yupaychaq, otaq wasanchay hucha ruwaq, otaq qharipura warmipura waqllichi runakuna, otaq suwakuq, otaq qolqe sonqo, otaq machasqa, otaq hukkunata k’amiq runakuna, otaq suwa - manan mayqenpas kaykunamantaqa Diospa Reinonta hap’ikapunqachu.” (1 Corintios 6:9,10).

Runa kayninchikpa huchankunaqa mana pantaymi. Chaykunan wakin: “qhelli hucha, qhelli ruwaykuna, mana allin ruwaykuna, idolokunata yupaychay, layqakuy ima. Runakunaqa awqaman tukupunku, maqanakunkutaq; envidiakuq, phiñasqa, ambicioso ima tukupunku. Partidokunapi, qutukunapi ima t’aqanakunku; envidiakunku, machanku, orgía nisqakunata ruwanku, huk ruwaykunatapas kay hinata ruwanku. Chaykunata ruwaqkunaqa manan Diospa Reinonta chaskinqakuchu”, nispa. (Gálatas 5:19-21). “Ama vinowan machaychischu, chaymi waqllichisunkichis; aswanpas Santo Espirituwan hunt’asqa kaychis”, nispa. (Efesios 5:18).

Jesusqa kay invitaciontan qon espiritualpi llapa ch'akisqa kaqkunaman. "Pipas ch'akisqa kashan chayqa, ñoqaman hamuspa ukyachun." (Juan 7:37,38). "Hamuychis llapa ch'akisqakuna - kaypi unu kashan! ¡Hamuychis, mana qolqeyoq kaqchis - sarata rantispa mikhuychis! Hamuy! rantiy (espiritual) vinota lechetapas - manan imatapas gastasunkichu!" (Isaias 55:1). "Pipas qosqay unuta ukyaqqa manañan hayk'aqpas ch'akinqañachu. Payman qosqay unuqa paymanmi huk pukyuman tukupunqa, chay unuqa kawsachiq unuta qonqa, wiñay kawsaytapas qonqa", nispa. (Juan 4:14).

Tortugaqa qilla kaymanta, kasukuq qhella kaymanta, layqakuymanta ima riman. Hatariyqa layqakuy hinan millay (1 Samual 15:23). "Qella runa mana llamk'ayta munaqqa wañuchikuspalla, tukuy ima ruwasqanqa yuyaykullanmi imayuq kayta munasqanpi". (Proverbios 21:25-26). Josueqa Israel runakunatan

ninan karqan: “Ama kaypi qhepakuychischu mana imatapas ruwaspa; utqay! ¡Yaykuy hinaspa hap’iy!”, nispa. (Jueces 18:9). Runaq naturalezanqa ancha qella, pisi tiempollamantan Diospa kaqninkunata tarin. Jesusmi niran: “Tukuy atisqaykita ruway k’iti punkunta haykunaykipaq”, nispa. (Lucas 13:24). “Pipas maskaqaqqa tarinqam.” (Mateo 7:8). “Hanaq pacha Reinoqa sinchi millaywanmi ñak’arirqan, maqanakuq runakunan chayta hap’iyta munanku.” (Mateo 11:12).

Almanchispa qespikuyninmanta, espiritual allin kayninmantawan mana cuidakuspaqa wiñay wañuyman apawanchis. Manataqmi mañakunanchispaqchu, Diospa ukhunchasqa kaqkunata maskhananchispaqpas, Diospa qhapaq promesankunata mana chaskinanchispaqpas hark’awanchismi. Ch’usaqyachiymanmi apawanchis. Dios rimapayasuptiki, kunan punchaw sunquykita Payman qunaykipaq kallpanchasuspaykiqa, supaymi nisunki paqarin ruwanaykipaq. Payqa nisunkimanmi huk allin p’unchay ruwanaykipaq, chayqa llakikuypaqmi, manapaschá hayk’aqpas hamunmanchu; Mana qespichisqa, mana Cristoyoqtaq wañunkichis. Diosmi nin: “Sichus kunan p’unchay Diospa kunkanta uyarinkichis chayqa, ama

k'ulluchakuychischu, imaynan ñawpa taytaykichispas Dios contra hatariqtinkupas ruwarqanku hinata”, nispa. (Hebreos 3:7-8). ¿Hayka runakunataq espiritualpi wañurqaku, mana haykapipas chayamuq aswan allin punchawpaq qespikuyta qipaman churaspanku? Paqarin punchawqa manam qampaqchu.

Tortugapa qarantaqa sapa kutim layqakuna layqakunankupaq servichikunku. Kaypiqa qawachinmi layqakuypi hapipakuspa chayta ruway huchamanta, utaq adivinomanta, utaq magiamanta, utaq vudumanta, kawsaq Diospi hapipakunanchikmantaqa. Astawanraqmi pruebakunapi, onqoykunapi, ñak'ariypi, wañuypi ima, niwanchis kawsaq Diosta waqyananchispaq, payqa listo kashan yanapananpaq, manan allinpi otaq mana allin suertepipas confiananchischu. “Señor Diosmi runata pusarin purinan ñanpi.” (Salmo 37:23). “¿Kanchu pipas onqoq? Iglesia umallikunata waqyachinan, paykunan paypaq mañakunqaku, aceitunas aceitetataq Señorpa sutinpi maqchinqaku. Iñiywan ruwasqa kay mañakuyqa onqosqa runatan qhaliyachinqa. Señor Diosmi qhaliyachinqa, hucha ruwasqanpas pampachasqan kanqa. Chhaynaqa, huchaykichista willanakuspa mañakuychis,

chhaynapi qhaliyasqa kanaykichispaq”, nispa. (Santiago 5:14-16). Diosmi Israel runakunata kamachirqa: “Ama altarniykichispi ninapi wawaykichista sacrificaychischu; amataq llaqtaykikunata adivinayta saqeychu, nitaq auguriokunata maskhanachu, nitaq hechizokunata otaq encantokunata utilizayta, nitaq adivinokunata tapuyta. Ama saqeychu wañusqakunaq espiritunwan tapukunanta, ahinataq layqakunaq espiritunwan. Señor Diosniykichisqa cheqnkunmi chay millay ruwaykunata ruwaq runakunata”, nispa. (Deuteronomio 18:10-12). “(Hanaq pacha) llaqtaq hawanpin kashanku qhelli ruwaqkuna, layqa ruwaqkunapas, qhelli huchapi puriqkuna, runa wañuchi qkunapas, idolokunata yupaychaqkunapas, rimasqankupipas, ruwasqankupipas llulla runakunapas.” (Apocalipsis 22:15).

Wañusqakunapa espiritunwan tapukuq runakunataqa ama consejota maskhaq riychu. Chayta ruwanki chayqa, ritualpi qhelli kanki. Ñoqa Señor Diosniykiqa kani”, nispa. (Levítico 19:31). “Ichaqa runakunan nisunki adivinokunamanta, mediumkunamantawan mensajekunata mañakunaykipaq, paykun

chirpachinku, qaqchanku ima. Paykunan ninqaku: 'Imamantapas runakunaqa espiritukunamanta willakuyta mañakunanku, kawsaq runakunaq rantinpitaq wañusqakunata tapunanku', nispa, qanmi paykunata kutichinayki: '¡Uyariychis Señor Diospa yachachisqanta! Ama uyariychu chawpichaqkunata - nisusqaykiqa manan allinniykipaqchu kanqa.' "(Isaías. 8:19-20).

Kay huch'uy librota leeshaspaykiqa, Diosmi rimapayashasunki, waqyashasunki huchaykikunamanta kutirinaykipaq, kawsayniykitapas Payman qonaykipaq. Tortuga espiritun, sonqoykipi kaq, tukuy imaymana yuyaychaykunata qosunki kay decidiyta qhepaman churanaykipaq, hinaspan kallpachakun sonqoykita manchakuywan hunt'achinanpaq. "¿Imatan ninqaku familiaypas, amigoykunapas, huk runakunapas, cheqaq cristiano kaspayqa? ¿Imataq pasanqa mañana tusuykunapi, fiestakunapi, kay pachapi kusirikuykunapipas participayta atispayqa?", nispa. Cristo Jesuspi hatun qhapaq kaykunata, admirakuypaq thak kayninta, kusikuyninta mana rimay atisqanta, k'anchariyninta, wiñay kawsayta ancha kusikuywan hunt'asqata rikunaykimantaqa, llapan chinkachiyta atisqaykita rikuyta qallarinki.

Qanmi rikunki imakunatapas saqenaykita, Cristo sonqoykiman hamunanta saqespaykiqa. Runata manchakuypas wañuy manchakuypas supaypa kamachin hinam waqaychasunki. Ichaqa Cristoqa hamurqan tukuy kawsayninkupi kamachi kaqkunata kacharichinanpaqmi, wañuyta manchakuspanku. (Hebreos 2:14-15). Kasukunapaq qhella espiritun sinchi k'ulluyachishasunki, chaymi sonqoykiqa tortugaq qaran hina sinchi kanqa.

Leopardoqa ancha millay animalmi. Chiqnikuy, phiñakuy, mana allin phiñakuy ima sapa kuti runap sunqunta kamachin, achkha kutitaq runa wañuchiyman apakun. Ichapas chay millay piñakuynikitaqa controlayta munawaq, hinaspapas atiwaqmi, tukuy millay phiñakuyninwan qaparinankama. Aswan allinmi kanman sonqoykipi kasqanta reqsikuy, hinaspa Jesusta mañakuy kacharichisunaykipaq. “Ama phiñakuymán saqeychu;

sasachakuymanmi apawanchik”, nispa. (Salmo 37:8).
“Phiñakuyqa millaymi, thuñichiqtami”, nispa.
(Proverbios 27:4). “Phiñakuyniykita controlay;
piñakuyqa mana yuyayniyoqmi”, nispa. (Eclesiastés
7:9), “Phiñakuyta chinkachiychis”, nispa. (Colosenses
3:8).

Askha manchali runakunan ukyanku ima millaytapas
ruwanankupaq otaq vengakunankupaq
kallpachanankupaq, ichaqa “mach’aqwaypa
venenonmanta ruwasqa vino hinan”. (Deuteronomio
32:33). Huchasapa sonqopaqqa vengakuyqa
misk’inmi, Diosmi ichaqa llapa mana allinkunata
muchuchin. Jesusmi niran: “Runamasiykita munakuy
imaynan qan kikiykita munakunki hinata”, nispa (Mar.
12:31) “Awqaykikunatapas munakuy”, nispa. (Mateo
5:44). Diosmi prometewarqa mana allin
ruwasqanchikta pampachawananchikpaq, hukkunata
pampachaptinchik mana allin ruwasqanchikmanta.
(Mateo 6:12). Sulky, quejakuq espiritutaqa Diosmi
cheqnikun. Yawar hoch’aytapas, awqanakuytapas
manchay munayqa runaq sonqonpin kashan, chaymi
cheqaq thak kayta sonqonpi takyachina, wiñaypaq
kananpaqqa.

Chay mach'aqwayqa Edén huertapi Evata q'otuspa Dioswan misk'i amistadta, amistadta p'akirqan. Satanasqa anchatan envidiakurqan Adanmanta Evamantawan kay pachapi kamachikuqta rikuspa, Dioswan hukllachasqa kawsasqankuta, paypa rantinpi kamachikuqta. Envidiakusqanraykun Satanasqa yuyaykurqan ch'usaqyachinankupaq, hinaspan Dioswan sumaq amistadninkuta, kawsayninkuta t'aqayta atirqan. Runaq sonqonpi kaq supay envidiakuypas, envidiakuypas wakinpa sonqonpi kusikuytan chinkachin, hukuna kuisqa kashaqta, allinta kawsasqankuta rikuspa. Envidiakuyqa mana allin yuyaykunata sonqoman apamun hukunaq kusikuyninta chinkachinanpaq, wañuchiymantas apawasunmanmi. Chayqa astawanraqmi wakin casado vidakunapi. "Qosaqa manan hayk'aqpas aswan phiñakunchu envidiakuspaqa; vengakusqanqa manan hayk'aqpas

tukukunanpaqqa yachanchu”, nispa. (Proverbios 6:34). Negociokunapipas, tukuy imaymana kawsaykunapipas mana yupay atina ñak’ariykunata, cheqnikuyta ima apamun. Cristiano llank’aqkunapas, willakuqkunapas, ministrokunapas manan envidiakuymanta kacharichisqachu kanku, sichus Dios huk kamachinkunata paykunamanta aswanta utilizanman chayqa. Paykunaqa sapa kutillanmi cuidasqa kananku, hunt’asqataqmi kananku Diospa ch’uya munakuyninwan, chaytan sonqonchisman hich’aykurqan Santo Espirituwan. (Romanos 5:5). Mana chayqa, Diospaq allin kayninku, predicayninkupas envidiakuq kasqankuraykun waqllipunqa.

Kaypiqa sapoqa riman munapayay huchakunamanta, qolqe munakuymantawan, chaymi tukuy mana allinkunaq paqarimuynin. (1 Timoteo 6:10). Congo

nacionpi wakin sapokunaqa pachak-pachak ankakunatan mikhunku p'akikuspa wañunankukama. Munapayaq runaqa manan munanchu makinta kichariyta wakchakunata, wakchakunatawan yanapananpaq. Paykunaqa tukuy imawanmi kallpachakunku, honrado hinaspa mana honrado, kay pachapi aswan qhapaq kaykunata chaskinankupaq. Kikin Jesusmi niran: "Ama kay pachapi qhapaq kayta huñuychischu, chaypiqa ch'uspikuna, q'omerkunapas ch'usaqyachinku, suwakunapas haykuspa suwakunku. Aswanpas hanaq pachapi qhapaq kayta huñuychis, chaypiqa manan ch'uspikunapas, q'omerpas ch'usaqyachinmanchu, suwakunapas manan haykuspa suwakuyta atinkumanchu. Sonqoykiqa qhapaq kayniykipipunin kanqa", nispa. (Mateo 6:19-21). Acan ayllunta rumiwan ch'aqerqanku qori qolqeta, p'achatapas munakusqanrayku. (Josué 7). Jesuspa discipulon Judas Iscariotepas warkukurqanmi qolqeta munakusqanrayku Señorninta, Yachachiqnintapas traicionasqanrayku. Manan qolqeqa mana allinchi, nitaq qoripas, aswanpas qolqe munakuymi runaq sonqonpi pakasqa kashan.

Waranqantin qharikuna warmikuna ima clasemanta, imaymana razamanta ima, kawsayninkuta, ayllunkuq

kawsaynintapas waqllichichkanku, hatun, qunqayllamanta qhapaq kayta tariyta manchay munasqankuwan. Chaytaqa ruwanku apuestaspa, caballokunapi, allqukunapi carrerakunapi, hukkunapipas askha qolqeta apuestaspa.

Mana ancha sasachakuypi qhapaq kayta munaspaqa suwakuymán, wañuchinakuymánmi apawanchis, hinallataq wañuchikuymánpas. Qolqe munakuypas, munapayaypas askha compañeroyoqmi, ahinataq allin reqsisqa kayta otaq atiyniyoq kayta munakuy. Ichapas kanman hukkunata kamachinapaq politicapi atiy, wakchakunata sarunchanapaq qullqi atiy utaq religionpi atiyas. Paykunaqa aswantan preocupakunku huk iglesia organizacionpa sutinmanta, Diosmantaqa, manan allinpaqchu qhawarinku mayqen Diospa wawantapas, payqa valorniyoqmi Cristota qatikunanpaq mana iglesiañanman pertenecespa. (Marcos 9:38). Jesusmi niran: “Qhawariychis, tukuy imaymana munapayaymanta cuidakuychis, runaq cheqaq kawsayninqa manan kaqninkunamantachu, may qhapaqña kanman chaypas”, nispa. (Lucas 12:15). Qhapaq runaq willakuyninqa kay hinatan willakun: “Huk kutinmi huk qhapaq runa karqan, payqa allin tarpuq hallp’ayoqmi karqan. Payqa sonqollanpin

yuyaykuyta qallarirqan: ‘Manan maypipas llapa tarpusqayta waqaychanaypaq kanchu. ¿Imatataq ruwayman? Kaytam ruwasaq’, nispas sunqullanpi nisqa; ‘Gernoykunata thunispa aswan hatunkunata hatarichisqa, chaypin sarayta, llapa imakunatapas waqaychasaq. Hinapinmi sunquypi nisaq, ¡Suerteyuq runa! Achka watakunañam tukuy allin kaqkunata necesitanki. ¡Kawsaytaqa mana sasachakuspalla hap’iy, mikhuy, ukyay, kusirikuy ima!’ Ichaqa Diosmi payta nirqan: ‘¡Mana yuyayniyoq! Kay tuta kikinmi kawsayniykita saqepunayki kanqa; chaynaqa, ¿pitaq kay tukuy ima waqaychasqaykikunata chaskinqa?’ Kaymi kanku kikinkupa qhapaq kayta huñuq runakunawan, ichaqa Diospa ñawpaqenpi mana qhapaqchu kanku”, nispas. (Lucas 12:16-21). “¿Imapaqtaq runaqa tukuy kay pachata ganaspas vidanta chinkachinqa? (Marcos 8:36). “Chayraykun niykichis ama llakikunaykichispaq ima mikhunatachus necesitanki kawsashaspas, nitaq cuerpoykichispaq necesitasqayki p’achakunamantapas. Aswanpas Reinonmanta llakikuy, paymi chaykunata qosunki. Sonqoykiqa qhapaq kayniyki pipunin kanqa”, nispas. (Lucas 12:22-34).

Satanas, tukuy llullakuypa taytan, llullakuqkunapa taytan, Paymi huchallikunaykupaq convencechiwaqninchis, sonqonchistapas kamachikuqmi. Jesusmi niran: “Qankunaqa taytaykichispa wawankunan kankichis, diabloq, taytaykichispa munayninkunata qatikuytan munankichis. Qallariymantapachan runa wañuchi q karqan, manataqmi hayk’aqpas cheqaq kaqpa ladonpichu karqan, paypi mana cheqaq kaq kasqanrayku. Llullakuyta rimaspanqa, llullakuq kasqanraykum, tukuy llullakunapa taytan kasqanrayku”, nispa. (Juan 8:44). Huch’uy llullakuyqa hatun llullakuy hina millaymi. Kanmi llullakuykuna ruwasqanchikwan rimasqa, qillqasqa utaq ruwasqa. Iskay uya runaqa llulla runam, chiqaptaqa mana kasqanman hinam rikurin. Diosqa manan llullakuyta atinmanchu - nitaqmi cristianopas (Tito 1:2). “Chaynaqa, sichus paywan hukllawakusqanchikta

ninchik, chaywanpas chay pachallapi tutayaqpi kawsanchik chayqa, rimasqanchikpipas ruwasqanchikpipas llullakuchkanchikmi.” (1 Juan 1:6). “Ichaqa (hanaq pacha) llaqtamanta hawapin kashanku qhelli ruwaqkuna, layqa ruwaqkunapas, qhelli huchapi puriqkuna, runa wañuchi qkunapas, idolokunata yupaychaqkunapas, rimasqankupi, ruwasqankupipas llullakuqkunapas.” (Apocalipsis 22:15). Diosqa cheqnikunmi huk testigota hukmanta huk llullakuqta. (Proverbios 6:16,19).

Quyllurqa sapa runap sunqunpi concienciamanta riman. Kaypiqa qhelli, millay, yaqapaschá wañusqa sapa kutilla, yuyaypi huchallikuspa. Ñawsa, huchasapam, chaymi manaña kikinpa ruwayninta juzgayta atinchi. Kay millay concienciaqa mayninpiqa ch'inlla, mayninpitaq llakisqa kanman. Maypachachus disculpakunanmanta tumpakun,

hayk'aqchus huchachakunanmantataq disculpakun.
Wañusqaña kanman, rupha fierrowanpas ruphasqa
hina, manaña ima yuyayniyoqpas, manaña
sientekusqanpas. Chayqa pasakun iñiyta saquespa,
llulla espiritukunata kasukuspa. Supaykunapa
yachachikuyninta qatikuymi, engañaq llulla
runakunapa yachachisqankunata uyariymi.
(1 Timoteo 4:1-2; Hebreos 10:22).

Diospa ñawinqa tukuy imatachus sunqunchikpi
pasakusqanta rikun. Nina rawraq ñawinmantapa
manan imapas pakasqachu kanman, chayraykun
payqa yachan, rikuntaqmi sonqoq llapa pakasqa
yuyaykuyninta, yuyaykuynintapas. Aswan tutayaq
tutapi, aswan rakhu sach'a-sach'api, aswan ukhu
zanjapi otaq maypiña kaqtinpas, Diosqa chaytan
rikun. (Kay siq'ikunapi ñawikunapas chay runaq
uyanta qhawarisqanwanmi tupan).

Sonqo muyuriqpi nina huch'uy simikunan rikuchin huchasapa sonqota muyuriq Diospa munakuyninta. Dios huchata cheqnikushaqtinmi runata munakun. Payqa manan munanchu huchasapa wañunanta, aswanpas huchanmanta t'aqakuspa kawsananta (2 Pedro 3:9). Jesusqa hamurqan huchasapakunata qespichinanpaqmi. Hanaq pachapiqa ancha kusikuymi kan huk huchasapa runa wanakusqanmanta. (Lucas 15:7). Nina qallukunapas rimallankutaqmi Jesucristoq yawarninmanta, payqa "Diospa Corderonmi, paymi kay pachaq huchanta qechun". (Juan 1:29).

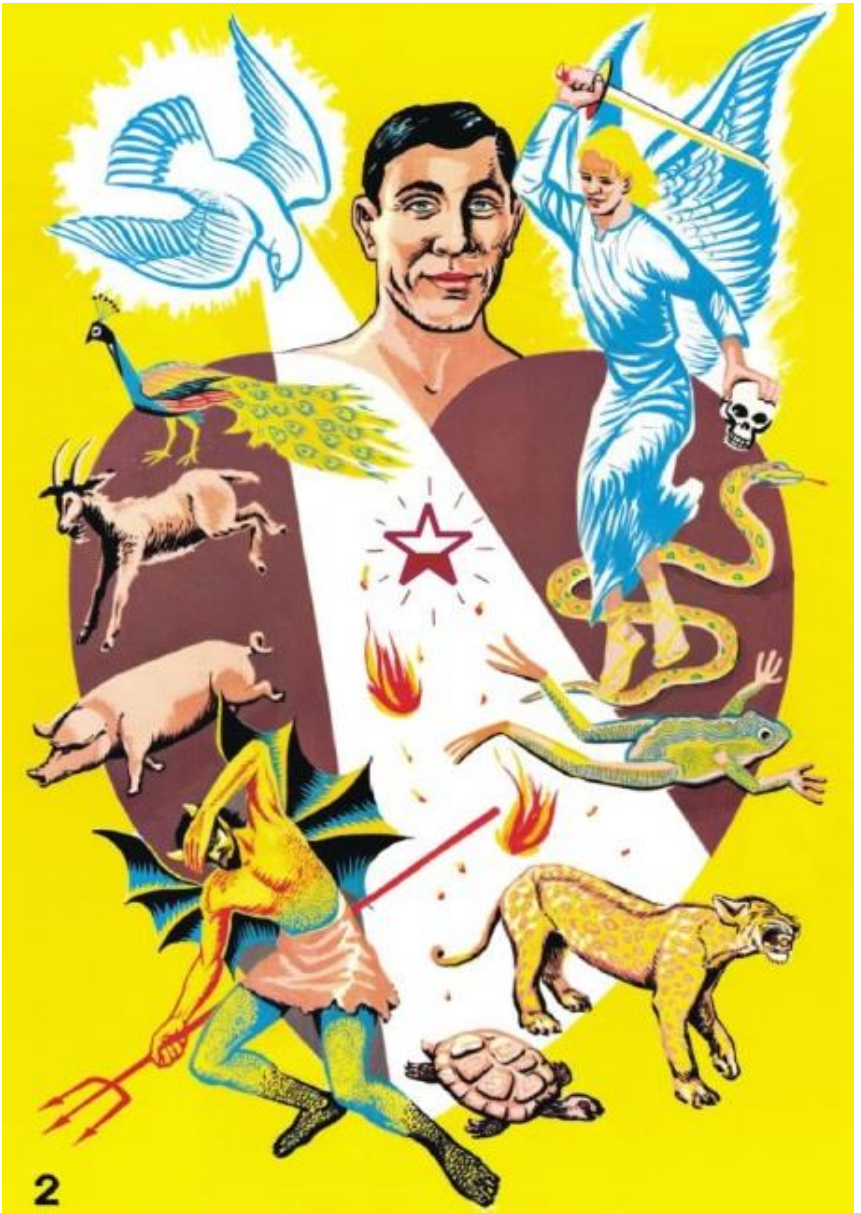
Angelqa Diospa Palabrantam representan. Diosqa rimayta munan q'otusqa runakunawan, huchata lllasa q'epikunata apakuqkunawan. Payqa munanmi huchankumanta kutirispas Diospa k'anchayninwan munakuyninwan sonqonkuman hamunankuta.

Palomaqa Santo Espirituq señalninmi, Diosmanta, huchamanta chaninmantawan, Diospa taripayninmantawan cheqaq kaqta rikuchiq Espiritu. (Juan 15:26). Santo Espirituqa kaypi rikuchikun runaq sonqonmanta hawapi. Hucha kamachikuptinqa manam yachanmanchu.

Sichus kay sonqoq siq'in sonqoykiq imayna kasqanwan kaqlla kanan chayqa, Señorman waqyakuy hinaspa sonqoykita kichariy. Siminpa k'anchaynin sonqoykiman k'ancharichun. “Señor Jesuspi ñiy, salvasqa kanki.” (Hechos 16:31). Diosqa munanmi, arí, prometewarqanmi sonqoykita cambiananpaq, mosoq sonqota mosoq yuyayta qosunaykipaq. (Ezequiel 11:19). Kaytaqa iskay kaq siq'ipi sut'inchakun.

2. HUCHAMANTA CONVENCIASQA SUNQU.

Kay dibujopin rikukun Diosman kutirikuq sonqo, Diosta maskhayta qallarishaqta. Angelqa hap'ishanmi espadata, Diospa Palabranta, chay espadaqa "kawsaq, ruwayniyoq, iskay filoyoq

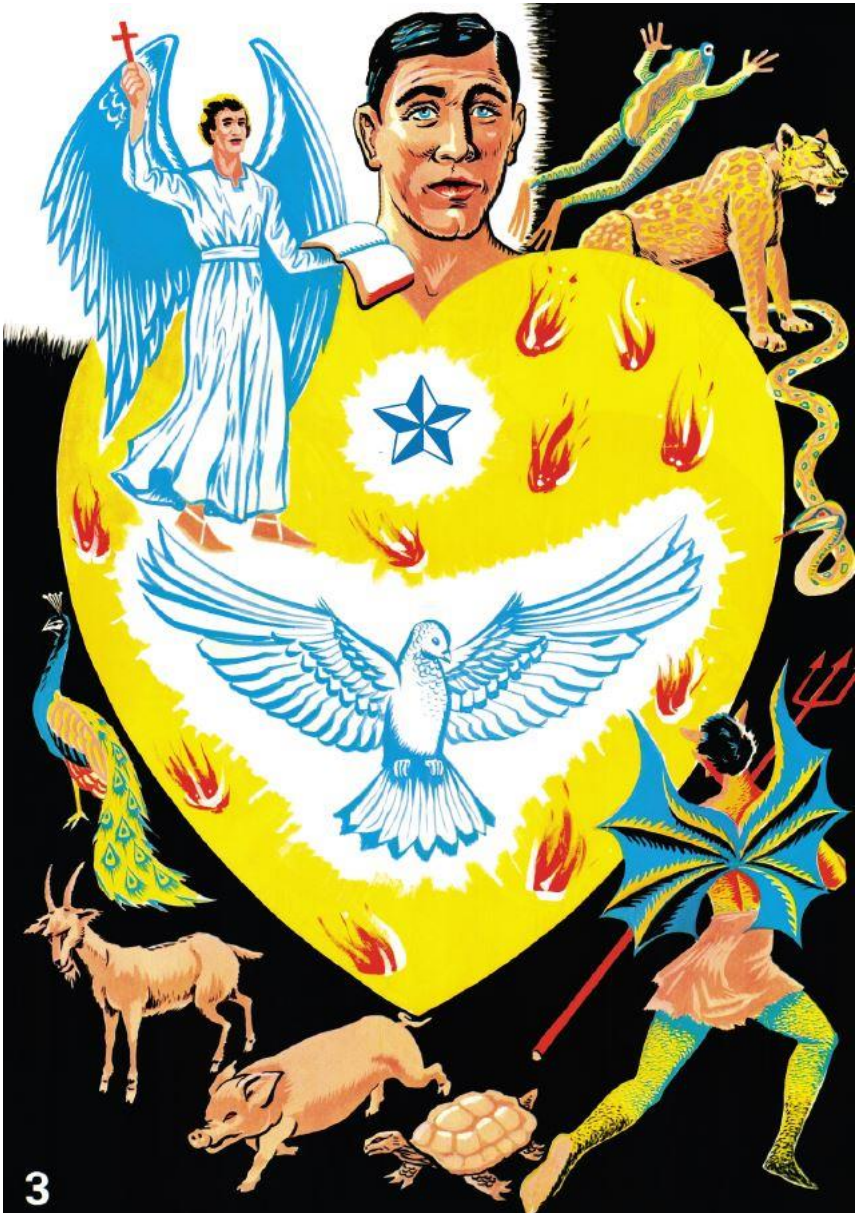
espadamantapas aswan filoyoq. Tukuy ñanta kuchun, maypichus almawan espirituwan tupanku, maypichus articulacioneswan tulluwan huñunakunku chaykama. Runaq sonqonpa munayninkunata, yuyaykusqankunataapas juzganmi”, nispa. (Hebreos 4:12). Diospa Simin Qelqan yuyarichin “huchaqa pagasqanmi - wañuy” (Romanos 6:23) “llapa runan huk kutilla wañunan, chay qhepamantaq Diospa juzgasqan kanan”, nispa. (Hebreos 9:27). Huchasapapaqpas mana iñiqpaqpas ninawan Azufrewan rawrachkaq quchapim kanqa”, nispa. (Apocalipsis 21:8).

Huk makinpitaq angelqa uma tulluta hap’ishan. Kayqa huchasapata yuyarichinapaqmi llapanchik wañunanchikta. Anchata munakusqanchis, p’achachisqanchis, mikhuchisqanchis, sumaqchasqanchis, munasqanchiskunata, munayninta hunt’anapaq, chhayna cuidadota, atenciona qosqanchis cuerponchismi wañupunqa, ismunanpaq ima, almanchispas spiritunchispas wiñaypaq kawsashaqtinmi kurukuna chinkachinqa . Huk p’unchaymi Cristoq ñawpaqenpi rikhurimunqa, Paywan juzgasqa kananpaq. (2 Corintios 5:10). Kaypin rikunchis huchasapa runa Diospa willakuyninta reparayta qallarisqanta, sonqonta

kichariyta Diospa munakuyninta. Santo Espirituqa tutayaq, huchasapa sonqomanmi k'anchariyta qallarikun. Diospa k'anchayninmi sonqonman haykun llapa tutayaqta qarqonanpaq. Diospa k'anchaynin haykumuqtinqa tutayaqmi kanan. Hucha, kaypi tukuy imaymana uywakuna willasqa, rinan tiyan. Chayrayku, munasqa ñawinchaq, kay pachaq K'anchaynin Jesusta sonqoykiman hamunanta saqey, tutayaqpas, tutayaqpa millay ruwayninkunapas sonqomanta lloqsinanmi, kay siq'ipi rikusqanchis hina. Jesusmi niran: "Ñoqan kay pachaq k'anchaynin kani. Pipas qatiwaqniyqa kawsay k'anchayniyoqmi kanqa, manataqmi hayk'aqpas tutayaqpi purinqachu", nispa. (Juan 8:12). Manan hayk'aqpas atiwaqchu sonqoykimanta huchata qarqoyta qan kikiykiq kallpachakusqaykiwan, yachayniykiwan otaq runakunaq yachayninwan. Aswan facil, aswan seguro, aswan utqaylla hinaspa aswan allin hinaspa sapallan ñanqa, Jesusta, K'anchayta, haykumunanta saqeymi, tutayaq, hucha, lloqsinanmi. Killapas quyllurkunapas yana tutapiqa yanapawasunmanmi, ichaqa inti llusqiramuptinqa tutayaqpas chaynallataq aswan uchuy achkikunapas chinkapunmi. Jesusqa chanin kaypa Intinmi. Jerusalén llaqtapi yupaychana wasiman

haykuspanmi llapa chaypi rantiqkunata qhatuqkunata qarqorqan. Qolqe cambiaq runakunaq mesankutapas, paloma vendeq runakunaq tiyanankunatapas t'ikrarqan. Paymi niran: "Qelqakunapin qelqasqa kashan Diospa nisqan: 'Temploytaqa Diosta mañakuna wasi nispan sutichasqa kanqa', nispa. (Mateo 21:13). Sonqoykiqa Diospa wasin kananpaqmi, Diospa templon kananpaq. Chaypi kawsakuyta munan, sumaqyachiyta munan, k'anchaywan, munakuywan, kusikuywan hunt'achiyta munan. Jesusqa manan huchanchiskunata pampachawananchispaqllachu hamurqan, aswanpas kacharichiwanchispaqmi hamurqan, huchaq atiyinmanta kamachikuyninmantawan kacharichiwanchispaq. "Sichus Churi (Jesus) kacharichisunkichis chayqa, cheqaqtapunin kacharichisqa kankichis." (Juan 8:36).

3. YUMANKUSQA SUNQU.

Kay dibujopin rikuchiwanchis cheqaq pesapakuq huchasapa runaq sonqonpi imayna kasqanmanta. Kunanqa rikunmi askha huchankunaq hatun kayninta, manchakuypaq kaynintapas, chaykunamantan

Jesusqa cruzpi wañurqan. Chay angel, Diospa Simin, rikuchisqan cruzta rikuspa, kunan llakisqa sonqonta p'akipun. Payqa anchatan sonqonmanta pesapakuspa llakikun askha huchankunamanta. Cristo Jesuspi Diospa hatun munakuynin rikuchisqata rikusqanman hinan, kay munakuynin sonqonta chulluchin, astawanqa reparayta qallariqtinmi, Jesucristo, Diospa Churin, askha huchankunata qechunanpaq hamusqanmanta. Payqa cruzpi rantinpi wañunanpaqmi munarqa.

Jesuspa laq'asqa kasqan, kichkakunawan coronasqa kasqan, makinpi chakinpi clavokuna ch'aqchusqa kasqan, huchanchiskunarayku cruzpi wañusqanpas, sut'ita, ukhumanta wasiman apamusqa, yuyayman kutirimuq huchasapaman, sonqonta kawsaynintapas llapanta t'ikraspa. Diospa Simin Qelqata leeshaspan espejopi hina qhawarikun, chaymi astawan reparan Diosmanta karunchakusqanta, kamachikuyninkunata mana kasukusqanmantapas. Payqa sinchi llakikuywan llakikuywanmi atipachikun, waqaywan, k'arak waqaywan ima sonqonta Diospa ñawpaqenman willashaqtinmi Jesusqa payman asuykun. Diospa munakuyninpas thak kayninpas sonqonman haykun, "Jesuspa Churinpa yawarnin llapa huchamanta ch'uyanchawasqanchista"

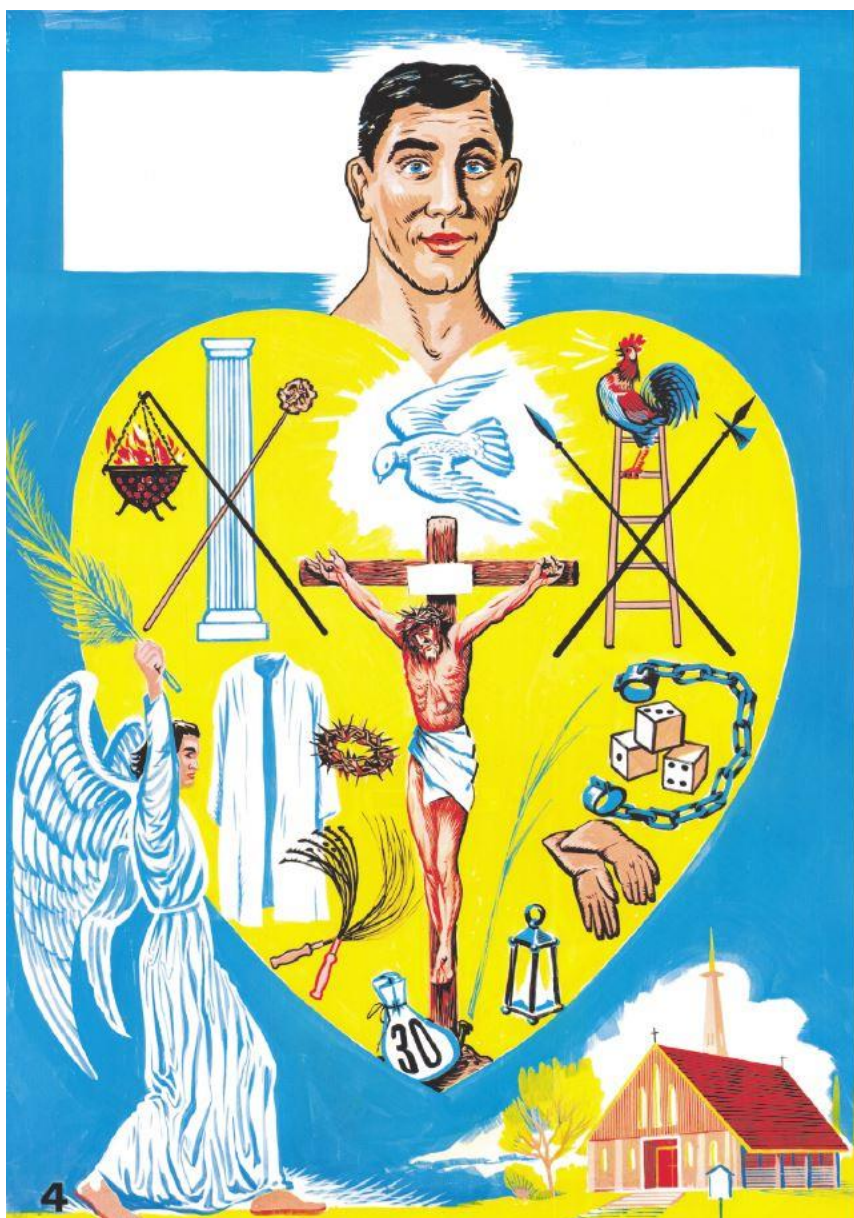
reparayta qallariqtiin. (1 Juan 1:7). “Diosniy, ch’uya sonqota paqarichimuway, mosoq hunt’aq espiritutataq ñoqaman churaway.” (Salmo 51:10). Yapamantan Diospa Simin Qelqa nin: “Kusikunin huch’uyyaykukuq runakunawan, pesapakuqkunawan, manchakuwaqniykunawan, kasukuwaqniykunawanpas”, nispa. (Isaias 66:2). Santo Espirituqa sut’itan Jesuspa rimasqankunata payman sut’inchan: “¡Kallpachakuy, churiy (ususi)! Huchaykikunaqa pampachasqañam”, nispa. (Mateo 9:2). Cruzta, cruzpi hich’aykusqa Jesuspa yawarnintawan qhawarishasparaqmi, tukuy chaykuna paypaq ruwasqa kasqanpi iñispa, reparayta qallarikun huchaq q’epinqa qechusqa kasqanmanta, Jesusqa ñak’ariykunata aguantasqanrayku . Ñoqanchikpam kanan karqa. “Huchaykurayku k’irisqa, maqasqa ima mana allin ruwasqaykurayku”, hinallataq “Señor Diosqa muchuchiyta payman urmachirqa”. (Isaías 53).

Santo Espirituwan Diospa munakuyninwanmi ch’uyanchasqa sonqota kamachinku. Jesuspi iñisqanman hinan reparan huchankuna pampachasqa kashasqanmanta, chaymi sonqonpi tarin segurota, Diospa Churin Jesuspa yawarnin llapa huchamanta ch’uyanchasqanmanta. (1 Juan 1:7).

Kunanqa seguron kashan Jesuspi llapa ñiqkuna mana wañunanmanta (espiritualpi), aswanpas wiñay kawsayniyoq kanankumanta. (Juan 3:16). “Cristoq sacrificio wañusqanwanmi kacharichisqa kanchis, chaymi huchanchiskuna pampachasqa kanchis.” (Efesios 1:7). Runapa hucha munayninmi kunanqa Diospaq kawsakuyta hinaspa “ñawpaqta kuyawaqninchik” Diosta serviy munasqanchikman tikrakurun. (1 Juan 4:19). Kay pachata, kay pachapi kaqkunata munakunanmantaqa, Diosta, Diospa kaqninkunatapas munakun.

Kay siq'ipiqqa chayraykun tarinchis huchata representaq uywakuna, kunanqa sonqonmanta hawapi kasqankuta. Satanasqa manaña ñawpaq wasinmanta lloqsiyta munanchu chaypas, qhepaman qhawarispas huk kutitawan haykuy punkuta tariyta suyaspa. Chayraykun Señor Jesusqa anyawanchis rikch'ashaspa mañakunanchispaq; supaypa contranpi ayqewananchispaq. (Santiago 4:7).

4. CRISTOWAN WAÑUY.

Kay siq'iqqa rimanmi huk cristianomanta, payqa tarirqanmi hunt'asqa thak kayta wiñaypaq qespikuytawan Señorninchis Qespichiqninchis Jesucristoq wañusqanwan, chaymi mana imawanpas

alabakunchu, aswanpas “Señorninchis Jesucristoq cruzninmantallan. Cruzninwanmi kay pachapaq wañusqaña kapun, noqanchispas kay pachapaq wañusqaña kanchis”, nispa. (Gálatas 6:14). Jesusqa cruzpi wañurqan noqanchispas, “huchaman wañuspa chanin kaypaq kawsananchispaq”; kay pachapaq wañusqa cristiano. (1 Pedro 2:24). Kamachiwanchismi: “Espiritu kawsayninchista pusachun, manataqmi runaq munayninta hunt’achisunchu”, nispa. (Gálatas 5:16,25).

P’achanta horqosqanku qhepaman Señor Jesuspa watasqa kasqan pilar, kay sonqoq siq’inpin rikukun, hinallataq millay laq’asqankupas. Payqa huchanchismantan castigasqa karan, “ñak’arisqan castigowan qhaliyachisqa kasqanchisrayku”. (Isaías 53:5). Herodes soldadonkunapiwan paymanta burlakurqanku, laq’asqanku qhepamantaq kichka k’allmakunamanta coronata umanman ñit’irqanku. Quri coronawan coronanankumantaqa, paña makinmanmi k’aspita churarqanku - reypa varanpa rantinpi. Paypa ñawpaqenpi k’umuykuspanku asikuspa nirqanku: “¡Kawsachun judío runakunaq Reynin!”, nispa. Payta thuqaykuspanku k’aspita qechurqanku, umanpitaq takarqanku. Ancha p’enqay,

millay burlakusqanku qhepamanmi, chakatasqa kananpaq pusarqanku. (Mateo 27:27-31).

Askha cristianokunan kanku, paykunan mañakunku, ch'uya comunión sacramentopi rakinakunku, Diospa takiyninkunata takinku chaywanpas, hucha ruwayninkuwanmi, sapa kutilla Diospa Churinta hukmanta chakatashanku. (Hebreos 6:6). “Manan llapa ‘Señor, Señor’ niwaqniykunaqa hanaq pacha Reinoman haykunqakuchu, aswanpas hanaq pachapi Yayaypa munasqanman hina ruwaqkunallan.” (Mateo 7:21-27).

Kay siq'ipiqqa tarillanchistaqmi Judaspa qolqe bolsantapas. Señor Jesusta traicionaspan kinsa chunka qolqe qolqewan venderqan, qolqe munakuy sonqonta hap'iykusqanrayku, chayllatan yuyaykurqan. Chay linternata, cadenakunata, hukkunatapas, tutapi Jesusta preso hap'iq soldadokunan utilizaqku. Chay dadokunataqa askha kutipin qolqepaq utilizaqku, chaytaqa soldadokunan p'achanrayku qolqepaq pukllaqku. “P'achayta apuestaspa paykunapura rakinakunku.” (Salmo 22:18). Jesusmantan tukuy imata qechurqanku, pay kikinmi ichaqa mana chaskirqankuchu, “manan munaykuchu kay runa rey kananta” nispa.

Runakunaqa en general munanku llapa saminchaykunata Diosmanta chaskiyta, llapa parata, llapa intiq k'anchaynintapas, ichaqa manan munankuchu comprometekuyta Diosta Señorninku hinallataq Yachachiqnin hina servinankupaq. Askha runakunapaqqa Diosqa allinmi sasachakuypi tarikuspa hukmanyasqa kaspalla yanapananpaq.

“Lanzawanmi soldadokuna waqtanta t'oqyachirqanku, hinan yawarpas unupas hich'aykusqa”, nispa. (Juan 19:33-37). Manaraq gallo waqashaqtinmi Pedroqa kinsa kutita nirqan Jesusta mana reqsisqayta, qhepamanmi ichaqa sinchita waqaspa pesapakurqan. (Mateo 26:69-75).

¿Sonqoykita Jesucristoman qosqaykita sut'itachu willanki, rimasqaykiwan ruwasqaykiwan? Icha, ¿p'enqakunkichu hukkunaman willanaykipaq? Jesusmi niran: “Sichus pipas llapa runaq qayllanpi ñoqaq kasqanta willanman chayqa, ñoqapas hanaq pachapi Yayaypa ñawpaqenpin paypaq ruwasaq. Ichaqa pipas runakunaq qayllanpi wikch'uwanman chayqa, hanaq pachapi Yayaypa ñawpaqenpin wikch'upusaq”, nispa. (Mateo 10:32-33).

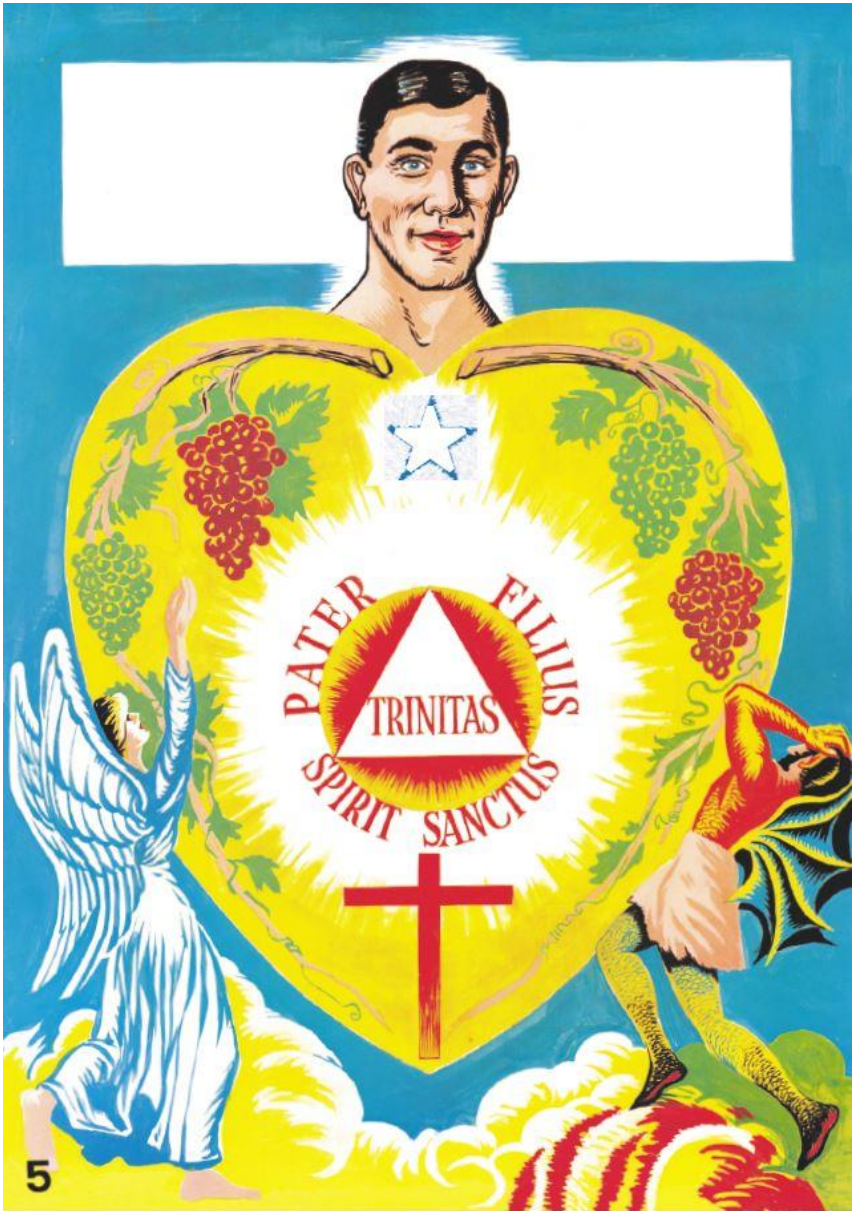
Jesusqa nillarantaqmi: “Pipas cruzninta mana hoqarispa purisqayta mana qatikuqqa manan

discipuloychu kanan”, nispá. (Mateo 10:38).

¡Kusisqam kanku Qaqapi amachasqa kayta tariqkuna, Jesucristo!

5. DIOSPA YUYUYUYUNAN.

Kay siq'ipin rikukun Diospa askha
khuyapayakuyninwan khuyapayakuyninwan
qespichisqa huchasapaq ch'uya ch'uya sonqonta.
Diospa cheqaq yupaychana wasinman tukupun,

Diospa, Yayaq, Churiq, Santo Espirituq wasinman. Señor Jesucristoq prometesqanman hinan: “Pipas munakuwaqqa yachachisqaytan kasukunqa. Taytaymi payta munakunqa, Taytaywan ñoqapas payman hamuspa paywan tiyasaqku”, nispa. (Juan 14:23). Diosqa Jesucristowanmi runata hatunchan, saminchan, hoqarin ima. (Lucas 1:52).

Sonqoqa kunanqa cheqaq Diospa templonmanmi tukupun. Huchaqa qarqosqañan. Llullakunapa taytan Satanaspa kamachisqan imaymana uywakunaq rantinpin rikunchis Santo Espirituta, Cheqaq Espirituta, sonqonchispi kawsashaqta. Huchapa miraynin kananmantaqa, sonqoqa sumaq, ruruq sach’aman otaq huertamanmi tukupun, Espirituq rurunkunata ruruchiq. Chayqa munakuy, kusikuy, thak kay, huch’uyyaykukuy, paciencia, sumaq sonqo kay, allin kay, hunt’aq kay hinallataq controlakuy hinallataq hukkunapas, chaykunan Diospaq, runapaqpas chaskisqa, kusikunapaq ima. (Gálatas 5:22-23). Kunanqa cheqaq uvas sach’aq ruruq k’allmanmanmi tukupun - Señorninchis Jesucristo. Kay ruruchiypa pakasqa kayninqa Cristowan hukllachasqa kasqanmi, Cristopas rimasqanpas paypi qhepasqanmi. (Juan 15:1-10). Santo Espirituwan hunt’asqa, bautizasqa kasqanman hina,

atiyniyuqmi runaq kayninta, munaynintapas atipananpaq, wañuchinanpaqpas. (Gálatas 5:24). Santo Espirituqa kawsaynintan pusarin, manataqmi runaq munayninta hunt'achinchu. (Gálatas 5:16). Manaña rikusqanwan, uyarisqanwan, sientesqanwanchu kawsan, aswanpas iñiywan - imaraykuchus "iñiyinchiswanmi kay pachata atipanchis". (1 Juan 5:4). Payqa kawsanmi seguro hinaspas suyakuywan, kallpanchasqataqmi kachkan Señorninchik Jesucristopa yaqa kutimunamanta suyakuywan. Payqa kawsan Diospa munakuyninta rikuspan, chaymi wiñaypaq qhepan.

"Kusisamiyuqmi ch'uya sonqoyoq runakunaqa; ¡Diostan rikunqaku!", nispa. (Mateo 5:8). Rey Davidqa yacharqanmi aswan hatun maqanakuyqa sonqollanpi kashasqanmanta, tukuy qhapaqña kashaspapas, awqankunata atipaspapas. Payqa repararqanmi espiritualpi sinchi necesitaspanta, mañakuspataq: "Diosnáy, ch'uya sonqota paqarichimuway, mosoq hunt'aq espiritutataq ñoqaman churaway", nispa. (Salmo 51:10). Manan pipas atinchu kikin sonqonta ch'uyanchayta, nitaq ch'uya sonqota paqarichiyta, manachus cheqaqtapuni wanakuspa David hina Diosman hamunman, Diosta mañakuspa ch'uya sonqota paypi kamananpaq. Diosqa kawsayniyki

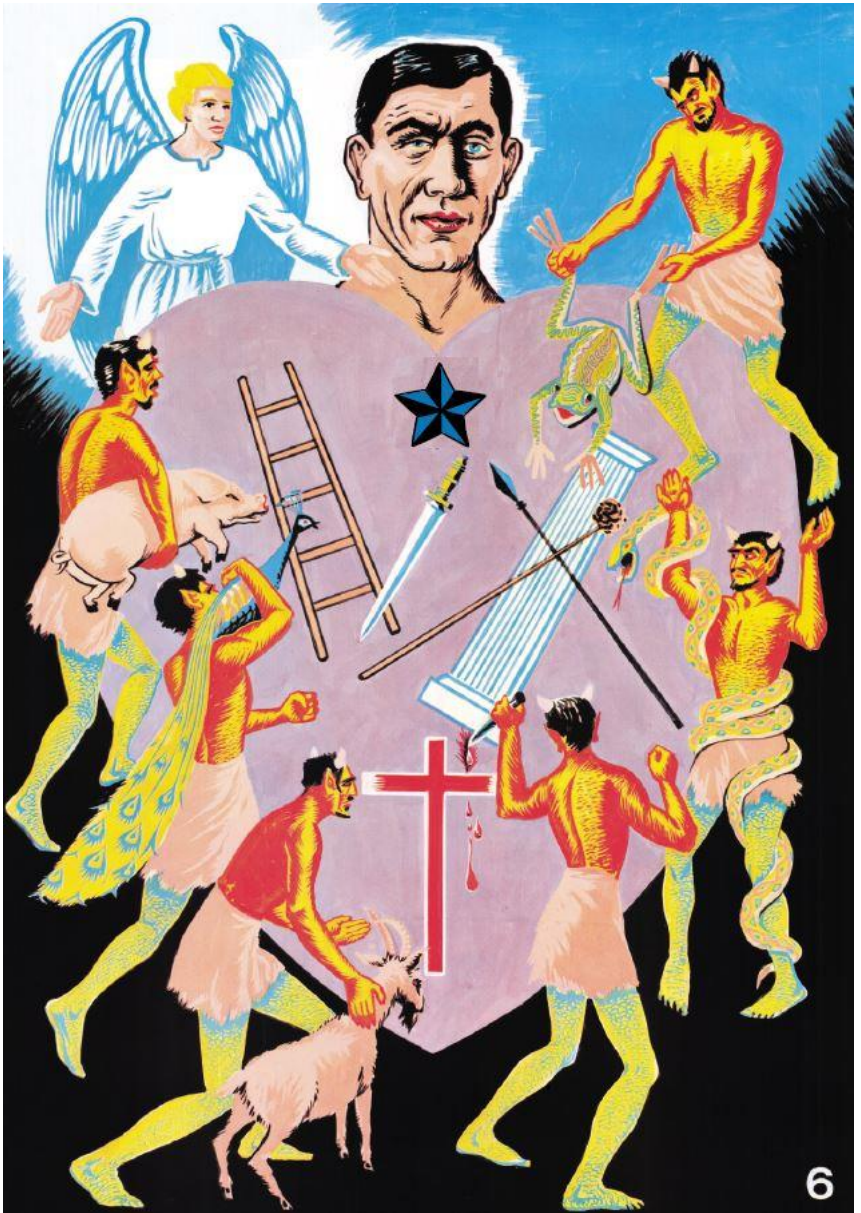
mosoq ruwaytan munan. Kikin allin kayniykiq Ilik'isqa p'achakunata llulla promesakunawan, seguridadkunawan ima allichayqa, manan sonqoykita Diospaq allin tiyananpaq hinachu ruwanqa. Payqa nishutan yanapasunki, prometekusqanrayku: "Ch'uya unuta ch'aqchusqayki, llapa idoloykikunamanta, tukuy ima qhellichaqkunamantapas ch'uyanchasqayki. Mosoq sonqota, mosoq yuyayta ima qosqayki. Rumimanta k'ullu sonqoykita qechusqayki, kasukuq sonqotataq qosqayki. Espirituyta churasqayki, kamachikuyniykunata kasukunaykita, llapa kamachisqaykunata hunt'anaykitapas", nispa. (Ezequiel 36:25-27). Kaymi Mosoq Rimanakuypa willakuynin, chaytan Diosqa Churin Jesucristowan qowarqanchis.

Kay siq'ipiqa reparallanchistaqmi angel yapamanta rikhurimushaqta. Angelkunataqa "Señor Diosta hatunchaq runakunata waqaychanankupaqmi, peligrokunamanta qespichinankupaqpas" churasqa kanku. (Salmo 34:7; 91:11; Daniel 6:22; Mateo 2:13; 13:39; 18:10; Hechos 5:19; 12:7-10).

Supaypas kay siq'ipi rikukun, sonqo qayllapi sayashaspa, ñawpaq wasinman yapamanta haykunanpaq oportunidadta qhawashanman hina.

Chayraykun advertisqa kanchis “makilla kaychis, makilla kaychis! Awqayki Saqra, qapariq leon hina purin, pitapas mikhunanpaq maskhaspa”, nispa. (1 Pedro 5:8). Ancha sapa kutinmi k’anchay angel hina p’achasqa, Diospa mana cuidakuq wawankunata kay pachaq munayninkunawan tentaspa, q’otukuyninwan, Diospa akllasqa llaqtantapas engañayta munaspa. Ichaqa, supaypa contranpi churakusun chayqa, ayqewasunmi. (Santiago 4:7).

6. WANTAYKUQ, RAKISQA SUNQU.

Kayqa llakisqa siq'i, huk runa qhipaman llimp'ikuq, qhipaman kutiriq. Huk ñawin wisq'ayta qallarishan, chaywanmi rikuchin cristiano kawsayninpi chiri puñuyta qallarisqanmanta, huknin ñawitaq mana

p'enqakuspa muyuriqninta qhawarispas, kay pachawan munanakuypi. Ukhunpi k'anchayqa pisiyapunñan, sonqonpi siq'ikunapas, Cristowan ñak'arinanpaq listo kayninta rikuchispa, urmapun, manañataqmi chaninñachu. Muyurisqan kashan tentacionkunawan, chaykunatan hark'akunanmantaqa pisi-pisimanta qokushan. Diospa kunkanta uyarinanmantaqa kunanqa uyariyta qallarikun supaypa q'otukuq yuyaychayninkunata, llulla promesakunatawan. Ichapas iglesiaman riqraq kanman, kay pachapi kaqkunapa munayninta huk rikchaq religionpa ukunpi pakachkaspanpas, Diosta kuyakuyninmi sunqunpi chirirurqa. Payqa mana decidisqañan kapun, iskay ñan chawpipin sayashan. Kay pachapi kaqkunawan pukllayta qallarín, hinaspas Diosta munakuqman tukun. Sonqonpi ch'aska, conciençian, pisiyapun. Cruztaqa manañam asirikuspachu apakun, aswanqa mana allin chaskisqa, llasa q'ipimanmi tukupun. Iñiyinmi chhaphchiyta qallarikun, manañan Dioswan rimayta munanchu mañakuypi, mana preocupakunchu, mana cuidakuspa sonqonpa condtionninmanta, pisi-pisimantataq espaciota kicharin supaypaq, payqa sonqonmanta hawapi suyashan. Payqa aswan

kusikunmi huchasapa runakunawan kuska, Diospa cheqaq wawankunawan kuska kasqanmantaqa.

Pavo real, hatunchakuyta representaq, yapamanta huk ñanta maskayta qallarikun. Yaqapaschá qonqarurqa graciallawan qespichisqa kasqanmanta, hinaspá hatunchakuq cristianoman tikrakurun. Tragota ukyay munayqa punkuta takaspa haykuyta munan, chayqa kanmanmi huk especial ocasionpi. Ichapas huchasapa amistadninkunawan kuska, maypichus p'enqakun hukniray, pisi kallpa, otaq mana runamasiwan piensasqa kasqanmanta, chaymi supayqa willan kay huk kutilla espiritual kawsayninta mana k'irinanta. Mana espiritual yuyaykuypas, munaykunapas sientechikunmi. Yaqapaschá qhelli asichikuykunawan kusikuyta qallarín. Payqa sapa kutim kuisqa qawan mana allin fotokunata, hinaspá mana allin compaÑiawan kusikun. Payqa rinmi tusuykuna wasikunaman, millay kay pacha kusirikuykunaman, sonqonman hap'ispa hucha yuyaykunata supaymanta, paymi nin kayqa runaq kaynin kasqanmanta, huk huchallataq mana cheqaqtachu mana allin kasqanmanta.

Cheqaqtapunin mana yanapayta atisunmanchu millay, mana allin yuyayniyoq sallqa pisqukuna

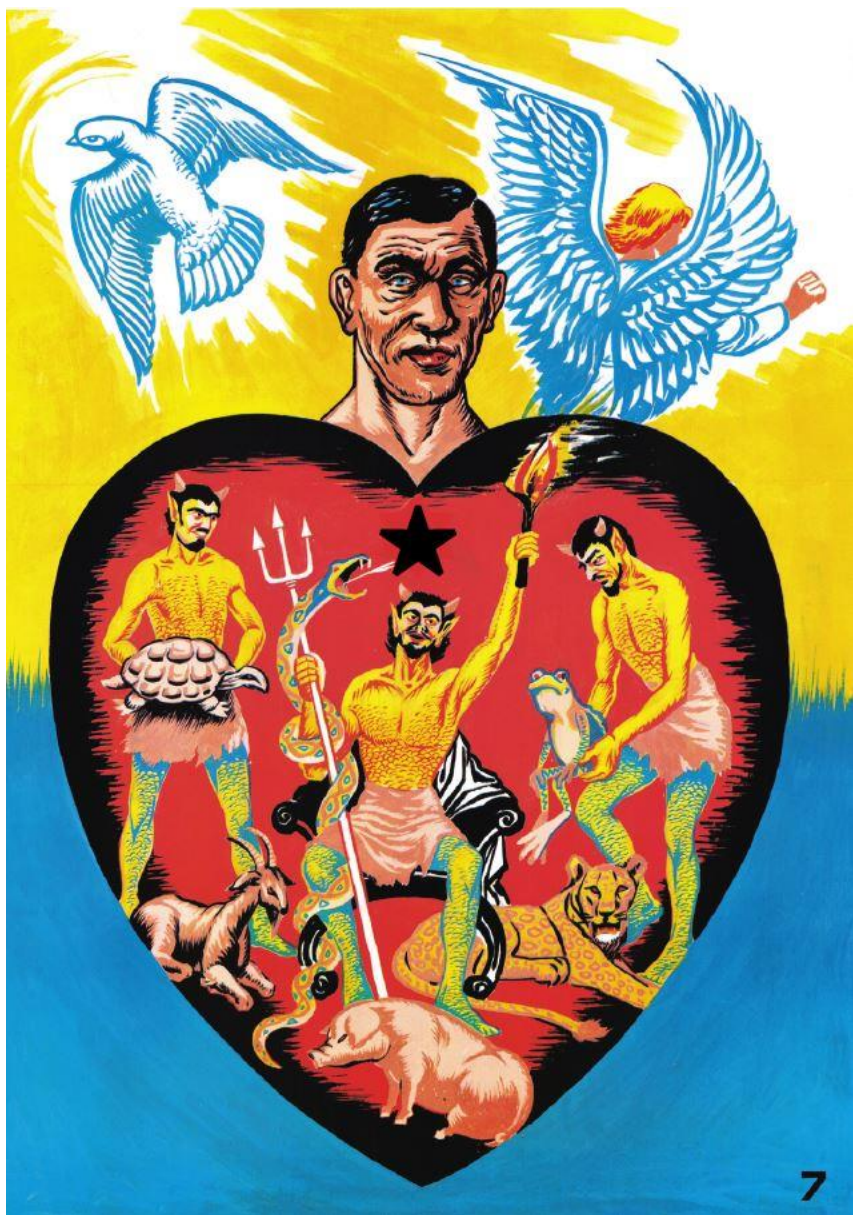
umanchis patapi phawaykachaqtinku, ichaqa huchayoqmi kanchis kamachiwanchista saquespa sonqonchispi q'esachata ruwaspa, millay ruwasqankuta mirachispa. Sichus supayman huch'uy dedonchista qosun chayqa, seguron llapa makinta hap'inqa, almata espiritutawan wiñay infiernoman aysaspa. Chayraykun Diospa tukuy sonqowan anyawasqanchis, wayna-sipaskunaq pasionesninmanta karunchakunanchispaq, huchawan ama pukllananchispaq, imaña hamuqtinpas. Amachaq hinaspa defiendeq Jesusman phaway.

Kay siq'ipi rikusqa runaqa puñalwan sunquta k'irispa, riman cristiano kayta burlakuqkunamanta, hark'aqkunamanta ima. Yanqa qallunkuwan, burlakuq siminkuwanmi cristianokunaq sonqonta k'irinku, k'irinku ima - chay ataquekunatan t'aqasqa sonqoqa mana kawsanmanchu. Payqa runakunatan aswanta manchakuyta qallarikun Diosmantaqa hinallataq runaq ima ninantapas ruwananta manchakuspa runakunaq kamachinman tukupun, Diosmantataq karunchakun. Phiñakuypas, mana allin phiñakuypas sasachakuykunapi, hukmanyaykunapipas rikuchikunku, kallpawantaq haykunku, chay millay envidia mach'aqwayqa,

hukkuna aswan allinta, aswan allinta kawsaqtinkutaq rikhurimuq, mana willasqalla haykunqa. Kuskan oportunidadta qoptinkuqa chiqninakuyma hinaspa hatunchakuypaq punkutam kicharinqa.

Ancha facilmi qolqe munakuy sonqonchisman haykunanpaq, manachus Señorninchis Jesuspa anyasqankunata kasusunman: “Rikch’akuychis, mañakuychis ama wateqayman urmanaykichispaq”, nispa. (Mateo 26:41). “Pipas allin takyasqa kashasqanpi yuyaykuqqa aswan allinmi kanman mana urmananpaq cuidakunan”, nispa. (1 Corintios 10:12). Diospa qowasqanchis llapa armadurakunatan churakunanchis, chhaynapin diabloq millay q’otuyninkunawan sayarisunman. (Efesios 6:11-18).

7. KHUQ SUNQU, UTAQ KUNA SUNQU.

7

Kay siq'iqqa rikuchinmi runaq qhepaman kutirisqa
sonqon imayna kasqanmanta, payqa huk kutin
Diospa k'anchayninpi kashaspa hanaq pachaq
qokuyninta malliykuspan Santo Espirituq partenta

chaskispa, iñiyinta saqepurqan. (Hebreos 6:4). Hinaspapas rikuchinmi imayna kasqanmanta, mana hayk'aqpas pesapakuq runaq, mana hayk'aqpas Diosman kawsayninta qoq, "Allin Willakuy" sutichasqa Evangelioq cheqaq kaynin haywasqaña, rikuchisqaña kashaqtinpas. Dios rimaqtin k'ullu runaqa, aswan mana allinmanmi tukupunqa, mana imapaq valeqña pay kikinta cambiananpaq kallpachakushaspapas.

Kikin Jesusmi willarqan qhepaman kutiq runakunaq imayna kasqankuta, nirqanmi: "Runamanta millay espiritu lloqsimuqtinqa ch'aki pampatan purin samarinanpaq. Mana tariyta atispaqa, sunqullanpi nin: 'Wasiyman kutisqa', chayrayku, kutispa wasita ch'uyata, allin allichasqata tarin. Chaymanta llusqispa qanchis espiritukunatarraq apamun, paymanta aswan millayraq, chaypi hamuspa tiyaqku. Chhaynaqa, tukuy imapas tukukuqtinqa, qallariypi kasqanmantaraq aswan mana allinpin chay runaqa kashan", nispa. (Lucas 11:24-26). "Paykunawan pasasqanmi qawachin chay rimaykuna chiqap kasqanta; 'Allquqa aqtusqanmanmi kutipun', 'Maqchisqa kuchipas t'urumanmi kutipun' (2 Pedro 2:22).

Kay Qelqakunaqa sut'itan sut'inchashan qhepaman kutiq runaq otaq mana wanakuq huchasapa runaq sonqon imayna kasqanmanta. Huchaqa tukuy q'otuyninpiyas yapamantan hamurqan sonqota qhepananpaq, kamachinanpaqpas. Uyanpas rikuchinmi, huk hinamanta, sonqon imayna kasqanmanta. Santo Espiritu, chay llamp'u paloma, sonqomanta lloqsinanpaq tanqasqa kashan, huchawan Santo Espirituwan mana kuska kawsayta atisqankurayku. Manan atikunmanchu sonqoqa Diospa templon kananta, hinallataq Satanaspakakunanpas. Angel, Diospa Simin, llakisqa ripunan. Payqa kunankamapas qhawarishanmi, suyashanmi chinkasqa churi hinaraq pesapakunanta, payqa "munaykurqanmi kuchikunaq mikhusqan habas vainakunawan hunt'akunanta, ichaqa manan pipas imatapas qorqanchu mikhunanpaq. Qhepamanmi yuyayninman kutispa nirqan: 'Hatarispa taytayman rispa nisaq: Taytay, Dios contra qan contrapas huchallikurqani', nispa. Manañam churiyki sutichasqa kanaypaq hinañachu kani', nispa (Lucas 15:16-20). Taytaqa, llakisqa churinta rikuspa, pampachaspa kuisqa chaskirqa.

Kay siq'ipi sonqoqa manan rikuchinchu cheqaq pesapakuypa señalninta, manan Diosman

kutirikuytapas, nitaq Jesuspa chakinpi pampachayta maskhayta. Conciencianqa ruphay fierrowan ruphachisqa hina, upallachisqa hina. Payqa ninriyoqmi ichaqa manan uyarinchu Jesuspa rogakuq kunkanta. Ñawiyuqmi ichaqa manan rikunchu infiernoq mana ukhu t'oqonta chakinpi hatun kicharisqata. Manañan p'enqakunchu huchankunapi hinalla purinanta. Satanasqa sonqonpi kamachikuqmi hamun, kamachikuq tiyananpitaq rey hina tiyashan. Yaqapaschá hawanpi allin qhawarisqa, respetasqa kasqanmanta, religioso rikch'ayniyoq kasqanmanta, yuraqwan llusisqa aya p'ampana hinaraq alabakunman "hawanpiqa sumaq rikch'ayniyoqmi, ukhumantataq tullukunawan ismusqa ayakunawan hunt'a kashan". (Mateo 23:27).

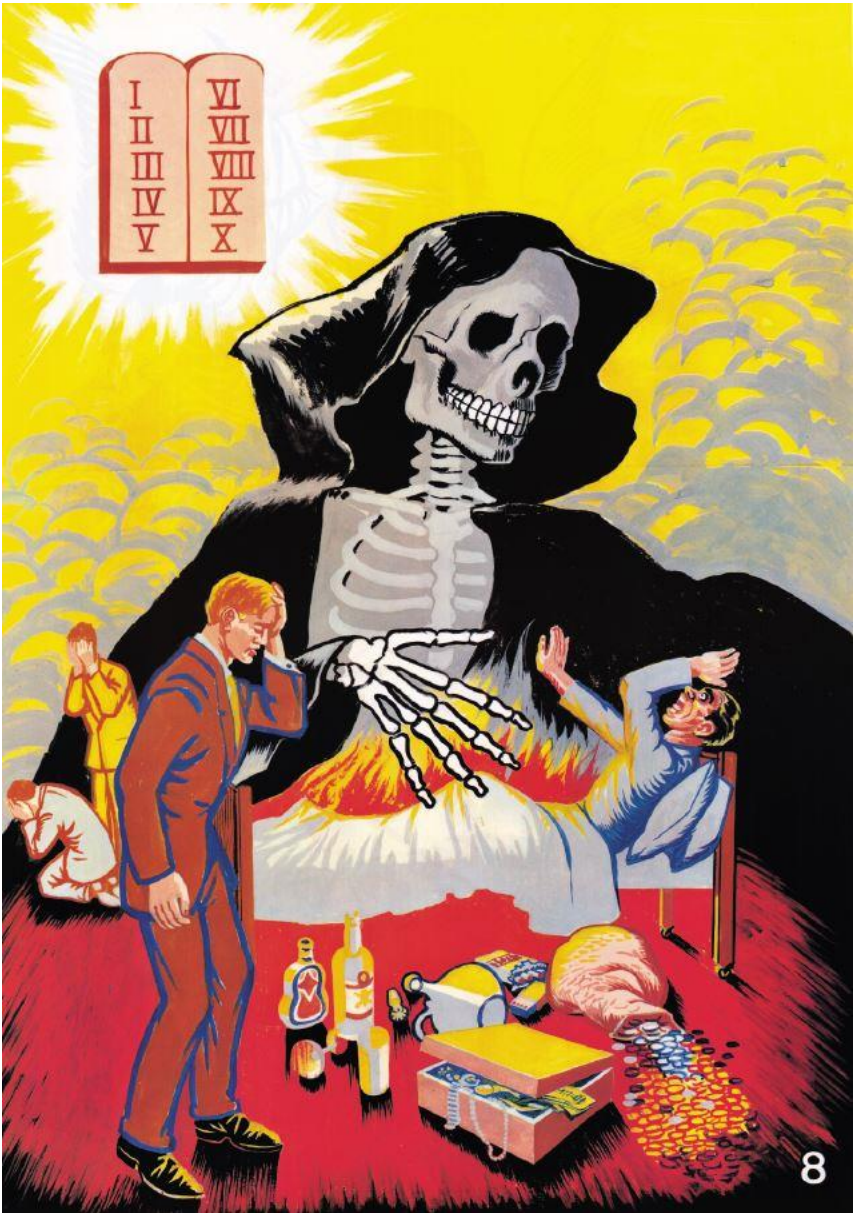
Llullakunaq taytanqa Cheqaq Espirituq tiyanantan hap'in. Sapa uywa, sapa huchaqa huk especial supaywan millay espirituwan kуска purin hinaspa sonqonta hap'in. Chay millay ñak'arichiqkunamanta kacharichikuyta munaspapas, watasqallatan waqaychanku. "Pipas Moisespa Kamachikuy Siminta mana kasukuqqa, iskay testigokunaq otaq aswan askha testigokunaq willakusqanman hina huchachasqa kaqtinqa, mana khuyapayakuspan wañuchisqa kanqa. Chhaynaqa, ¿ima nisunmantaq

Diospa Churinta pisichaq runamanta? ¿Huchamanta ch'uyanchaq Diospa rimanakuyninpa yawarninta, mana qolqepaq hina qhawariq runa? ¿Gracia Espirituta k'amiq runa? ¡Piensariy, maynaraqmi castigoqa mercesqanqa aswan millayraq!", nispa. (Hebreos 10:28-29; 2 Pedro 2:1-14).

Kay siq'i sunquykipa imayna kasqanwan tupanmanchu, kuyasqay amistad, mana tardaspa Diosman waqay, sunquykipa ukhunmanta. "Payqa atikunmi, kunanpas, sapa kutipas, Paywan Diosman hamuqkunata qespichiyta". (Hebreos 7:25).

Hinaspapas payqa atiyniyoqmi, munantaqmi llapa huchakunata pampachayta, sichus cheqaq yuyayman kutirikuspa hamunki chayqa. Payqa atinmi supaytapas llapa supaykunatapas hark'ayta, hinaspa sonqoykimanta qarqoyta atin, sichus chayta saqeyta munanki chayqa. Hamuychis lepra onqoyniyoq runa hina, paymi Jesusman hamuspa nirqan: 'Munaspaqa ch'uyanchawaqmi', nispa. 'Munanipunim', nispas kutichirqa. '¡Ch'uya kay!' (Marcos 1:40-41). Ichaqa k'ulluchakuspallapuni, k'anchaymantaqa tutayaq kayta munaspaqa, manan suyakuypas, yanapaypas kanchu, kawsaypa rantinpi wañuyta akllakusqaykirayku - "huchaqa paganmi pagan - wañuy". (Romanos 6:23).

8. HUCHACHIQPA TARIPAYNIN.

Kaypin tarinchis k'ullu huchasapa runata, paymi Cristota qatikunanpaq decidinanpaq qhepaman churarqan. Wañuymanmi asuykuchkan; cuerponpas nanaywan hunt'a kanman, almanpas wañuy

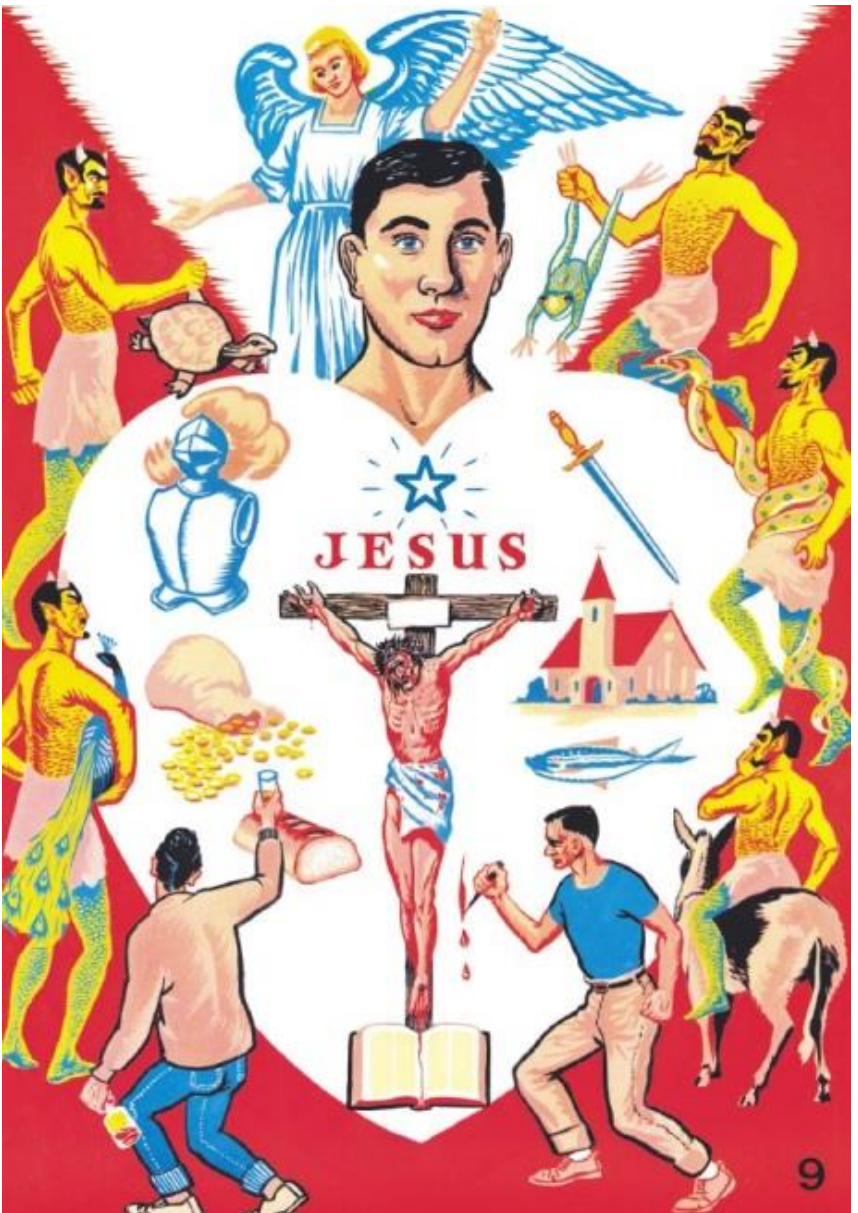

manchakuywan hunt'a kanman. Wañuyqa (tullqa) mana suyasqa, mana munasqa pachakunapim chayamurqa. Huchapa llulla kusikuyninkunaqa chinkapunñan, huchaq hatun manchay chaninpa manchay cheqaq kaynintan kunanqa tupananchis. Infiernopi ñak'ariykunan paypaqqa cheqaqman tukupushan. Kunanqa anchataña mañakuyta munan chaypas, reparanmi unayña munakuyninta mana chaskisqan Dioswanqa mana rimayta atisqanmanta. Amistadninkunaqa manchakunkum puñunanpa waqtanpi sayayta, chaymi yanqa rimasqankuqa manaña kunanqa yanapanmanchu. Qhapaq kayninqa manan unaytachu kawsachinman, nitaqmi almanta qespichinmanchu, nitaqmi almanpa ñak'ariynintapas pisiyachinmanchu. Payqa manan atikunmanchu Diospi yuyayninta churayta, chayta ruwananpaq supay mana oportunidadta qosqanrayku.

Tukuy ima ñawpaqpi munakusqan, kawsasqanpas, burlakuchkanmanpas hinam. Mana confianapaq hina, yaqapaschá mana qespichisqa ministronpas, sacerdotenpas otaq iglesiapi umalliqninpas manan kunanqa yanapayta atinmanchu, Diospa munakuyninta wikch'upusqanrayku, taripayninmanpas haykusqanrayku. Payqa reparayta

qallarin “kawsaq Diospa makinman urmayqa manchakuypaqmi!” (Hebreos 10:31). Payqa suyasqañan karqan kawsayninta Diosman qoyta, chayman hina kashaqtin, otaq wañupushaspa, kunanmi ichaqa tarin nishuta tardeña kashaqta. Waranqantin runakunam qunqayllamanta wañunku, wañuypi kachkaspankupas mana Diosman kutirinankupaq. Chayraykun ancha allinpuni Diosman kutirikuyqa qayllanpi kashaqtin. Diospa sonqochakuq, qespichiq siminta uyarinanmantaqa, kay wañuy patapi kaq huchasapa runan, kawsasqanpi Diospa pampachayninta, munakuynintapas wikch’upuq, kunanqa Juezninpa kunkanta uyarinan. Qespichiqmi, paytan wikch’upurqan, paymi nin: “¡Diospa ñakasqan, ñoqamanta karunchakuychis! ¡Diablopaq angelninkunapaqpas wakichisqa wiñay ninaman ripuy!”, nispa. (Mateo 25:41). “Llapa runan huk kutilla wañunan, chay qhepamantaq Diospa juzgasqan kanqa.” (Hebreos 9:27).

9. VICTORIO SUNQU.

Kay dibujoqa representanmi huk cristianota, payqa hunt'aq sonqollapunin kashan, hinaspan nanaywan pruebakunapi, tentacionkunapipas atipan. Tukuy ladomanta tentasqa kashaspapas, allintan

takyashan, tukukuykamataq hap'ipakun, Jesucristowan atipaq. Payqa manan cristianokunaq phawayninmanllachu haykurqan, aswanpas chay carrerapin purishan, decidikuspa phawashan, "Jesuspın qhawashan, paypin iñiyninchis qallariymanta tukukuykama". (Hebreos 12:1-2).

Satanasqa llapa supayninkunawanmi iñiq sonqota muyurichin, Diospa wawanta mana allin ñanman pusananpaq mana atispa. Jatunchakuy, qullqi munakuy, qhelli ruwaykuna, wakkuna ima, rikuchikuntaq. Leopardopa rantinpim kunanqa huk asnota rikunchik, sapa kutim huchaqa hukmanta hamuwanchik, hinaspa huk rikchaq utaq sutiwan pakakun. Ichaqa qhawaq cristianoqa yachan hucha kayninta religionpi hamuqtinpas, otaq k'anchay angel hina, Diospa Siminwan Santo Espirituwan cheqaq kaqman pusasqanrayku. Huk runa, huk makinmanta huk vaso vinota hap'ispa, cristianoq muyuriqninpi tususpa, kay pachaq yanqa kusikuykunawan tentayta munan. Ichaqa manan ima ruwaytapas atinchu Diosman qokuq cristianota, huchamanta, kay pachapi munapayaykunamantapas Cristowan kуска wañuchisqa kasqanraykun. Iskay kaq runa siq'ipi, chay cristianota puñalwan k'irishan. Mana iñiqkunaq chawpinta k'amikuy, ch'aqway, burlakuy,

amenazaykuna ima - hinallataq ancha askha kutipi
iñiqkunaq chawpinta - sapa kutinmi cheqaq ñiqpa
sonqonta k'irishanku. Ichaqa manan runakunaq
nisqanta uyarinchu, Diospa nisqallanmantan llakikun.
Jesuspa rimasqankunatan yuyarin. “Kusisqa
kankichis runakuna k'amisuqtiykichis,
qatiykachasuqtiykichis, qatikuqniy kasqaykichisrayku
imaymana millay llullakuykunata willasuqtiykichis.
Kusikuychis, kusikuychis, hanaq pachapin hatun
premiota waqaychankichis”, nispa. (Mateo 5:11-12).

Huchasapa kayninchispas supaypas, sapa kutinmi
kallpachakushanku cristianota t'aqanankupaq Diospa
munakuyninmanta. Ichaqa ancha kusikuywan, mana
manchakuspan cheqaqtapuni ninman: “Chaynaqa,
¿pitaq Cristoq munakuyninmanta t'aqawasunman?
¿Atinmanchu sasachakuy, icha sasachakuypas,
qatiykachaypas, yarqaypas, wakcha kaypas,
peligropas wañuypas?”, nispa. (Romanos 8:35).

“¡Manan, ¡tukuy chaykunapin munakuwaqninchiswan
hunt'asqata atipanchis!”, nispa. (Romanos 8:37).

Diospa llapa armaduranta churakuspanmi, supaypa
atacasqankunata, millay p'unchay chayamuqtin,
tukukuykama maqanakuspapas hark'ayta atin. Payqa
Jesucristowanmi allinta takyanqa, paymi tukuy
imaymana pruebakunata, tentacionkunatapas

atiparqan. Paywanmi atipananchis,
chaskinanchistaqmi huk sumaq coronata, chay
coronaqa manan hayk'aqpas k'anchayninta
chinkachinqachu. (Efesios 6:10-18; 1 Pedro 5:4).

CONCIENCIAN QUYYUYUQAN sut'i, k'anchariqmi.
Sonqonqa hunt'an iñiywan, Santo Espirituwan
hunt'asqa. Angelqa, Diospa Simin hina, yuyarichin
qhapaq saminchakunata qosqakunata, paykunan
atipayta gananku, tukukuykamataq hap'inku. "Atiypi
atipaqkunamanmi derechota qosaq Diospa Huertanpi
wiñaq kawsay sach'aq rurunta mikhunankupaq".
"Atipi atipaqkunaqa manan iskay kaq wañuywanqa
k'irisqachu kanqaku." "Atipi atipaqkunamanmi
pakasqa maná nisqa mikhunata qosaq. Hinaspapas
sapankamanmi huk yuraq rumita qosaq, chaypin
mosoq suti qelqasqa kashan", nispa. "Pikunachus
atipayta gananku, tukukuykama munasqayta
ruwashaqkunamanpas, Yayaymanta chaskisqayman
hina atiytan qosaq", nispa. "Atiypi atipaqkunaqa
kayhinam yuraq pachawan pachasqa kanqaku,
manataqmi kawsaqkunapa qillqanmanta sutinkuta
hurqusaqchu. Yayaypa, angelninkunapa qayllanpim
sutillata willasaq ñuqapa kasqankuta", nispa. "Pipas

atipaqtaqa Diosniypa yupaychana wasinpi pilarman tukuchisqa, manataqmi hayk'aqpas saqenqachu.” “Atiypi atipaqkunamanmi derechota qosaq tronoypi ladoypi tiyanankupaq, imaynan ñoqapas atipaq kani, kunantaq Taytaya ladonpi tiyashani hinata”, nispa. (Apocalipsis 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

QULLQI KICHASQA BOSAMI rikuchin mana sonqollanchu, aswanpas qolqenpas Diosmanmi qosqa kashan. Qolqenta usuchinanmantaqa wakchakunatan yanapashan, diezmonta (qolqenmanta chunka kaq parten) ofrendakunata otaq llapan kapuqninkunatapaspas Diosman qoshan, tukuy imatapaspas Diospa hatunchayninpaqmi utilizashan.

T'ANTA CHALLAKUYKUNAM qawachin chuya hinaspa controlakuq kawsasqanta. Payqa manan machasqa ukyanawanchu nitaq qhelli mikhunata mikhuspachu kawsayninta waqllichin. (Hechos 15:20). Payqa manan qolqenta usuchinchu, nitaqmi cuerpontapas thuñichinchu (chayqa Diospa templonmi), ima formapipas tabacota maskhaspa otaq fumaspa, nitaqmi drogakunata nitaq mana allin

hampikunatapaspas utilizanchu. Payqa allin, ch'uya, allin mikhunata mikhun. Kikin sonqonpas mañakuy wasimanmi tukupun. Hinallataqmi iglesiapi serviciokunamanqa sapa kuti hinaspa respetowan rin, tukuy rikchaq pachakunapi hinaspa tukuy imapipas. Payqa anchatan munan mañakuyta, iglesiapiña otaq familianwanpas, otaq kikin cuartonpipas, yachanmi cristianoqa mana wiñayta atisqanmanta Dioswan mañakuypi mana rimaspaqa.

KICHASQA QILLQAN rikuchin Bibliaqa kichasqa libro kasqanmanta, sapa p'unchaytaqmi leeshan estudian, chaypin tarin yachayta kallpata, kawsayta k'anchayta, mana yupay atina qhapaq kaykunata ima. Payta pusananpaq lamparaman tukupun, supaytapas atipananpaq espadamanmi tukupun. Almanpaq sapa p'unchay espiritual mikhuymi, ch'akiyninta tukuchinanpaq unu, pichakunanpaq bañakuy, espejopi rikukusqan ima.

Payqa anchatan munan cruzninta apayta, payqa yachanmi mana cruzwanqa mana premio kananta. Cristowan kawsarimpusqanmanta yachaspan mosoq kawsayta kawsananpaq, sonqonta churan hanaq pachapi kaqkunapi, yuyayninta churan chaypi

kaqkunapi, manan kay pachapi kaqkunapichu. (Colosenses 3:1-2). Payqa listoñan kashan Dioswan tupananpaq, mayu patapi wiñaq sach'a hinan; chaymi allin tiempopi rurun. (Salmo 1:3). Payqa cheqaq uvas sach'a k'allma hinan, askha rurukunatan rurun. Payqa manan yachanchu wañuy manchakuyta, Santo Espirituwan chaskisqan Diospa hunt'asqa munakuyninmi sonqonta hunt'aykusqa.

10. ALLIN WASMANTA RIY.

Jesumi niran: “Ñoqan kani kawsarimpuypas, kawsaypas. Pipas noqapi iñiqqa, wañuspapas kawsanqa; Pipas kawsaspa noqapi iñiqqa manan hayk’aqpas wañunqachu”, nispa. (Juan 11:25-26).

“Pipas rimasqayta uyarispa kachamuwaqniypi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi. Payqa manan juzgasqachu kanqa, aswanpas wañuymanta kawsaymanmi pasapun”, nispa. (Juan 5:24). Wañuyqa manan manchakuytapas nitaq muchuchiypas cristianopaqqa hap'inchu. “Wañuyqa chinkachisqañam; jatipayqa hunt'asqañan! Wañuy, ¿maypitaq atipasqayki? Wañuy, maypitaq atiykiyki k'irinaykipaq? ¡Agradecekuchun Señorninchis Jesucristowan atipachiwaqninchis Diosman!”, nispa. (1 Corintios 15:54-57).

Dioswan kawsaspa puriq runaqa manan wañuyta manchakunchu. Wañunan tiempo chayamuqtinga kusion rinqa, Apóstol Pabloq nisqa hina: “Anchatan munani kay kawsayta saquespa Cristowan kayta, chayqa aswan allinmi”, nispa. (Filipenses 1:23).

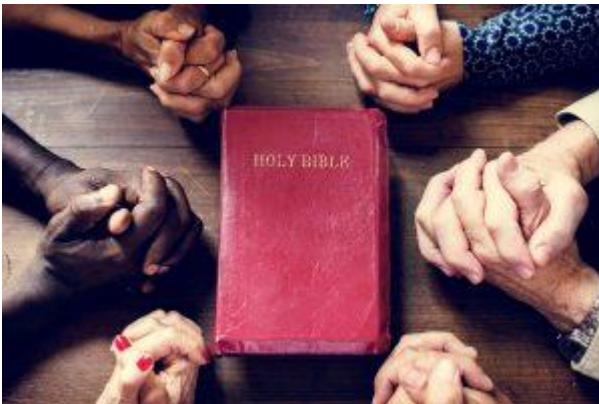
Huk cristianoqa anchatan munan Jesuspa uyanta rikuyta, paymi payrayku wañurqan, cruzpi huchankunata pagarqan. Santo Espirituqa yuyarichillantaqmi Jesuspa nisqanta: “Ama llakikuychu nitaq phiñakuychu. Diospi iñiyichis, ñoqapipas iñiyichis. Taytaypa wasinpiqa askha cuartokunan kan... Kutimuspaymi pusasqayki,

chhaynapi maypi kashaqtiy”, nispa. (Juan 14:1-4). “Mana pipas hayk’aqpas rikusqanpas, mana uyarisqanpas, mana pipas yuyaykusqanpas pasananta, chaymi Diosqa payta munakuqkunapaq prepararqan.” (1 Corintios 2:9). Kay pachapiqa manan kanchu huk simi sut’inchanapaq otaq willanapaq hanaq pacha llaqtaq sumaq kayninta, kay pachapi Señorninchis Jesucristoq purisqanman hina puriqkunapaq wakichisqa.

Manchakuypaq tullu (wañuy) rantipi, Diospa angelnin utaq kachasqan kay qhipa siq’ipi rikukun. Payqa suyashanmi ch’uya espirituta Diosman apananpaq. Almapas espiritupas wañuq cuerpoq wisq’asqa kayninmantan kacharichisqa kanku, hanaq pachaq kichasqa punkunkunataq wiharinku, payta munakuq, cruzpi payrayku wañuq Jesusman. Kuisqa chaskiyami suyashan Diospa qayllanpi maypichus Señornipas Yachachiqnipas kay yupaychay simikunawan napaykun, “¡Allinmi, allin hunt’aq kamachi! ¡Yaykuychik hinaspa kusikuyniyta rakinakuychik!”, nispa. (Mateo 25:21). Satanasqa manañan controlañachu, “wakcha runaqa wañupuspan angelkuna aparqanku hanaq pacha fiestapi Abrahampa lardonpi tiyananpaq”. (Lucas 16:22). “Hinaptinmi hanaq pachamanta huk kunkata

uyarirqani: ‘Kayta qillqay: ¡Kusisqam kachkanku kunanmantapacha Señor Diosta servispa wañuqkuna!’, ‘¡Arí!’ nispa kutichin Espirituqa. ‘Paykunaqa kusikunqan llank’asqankumanta samarispanku, servisqankupa rurunkuna paykunawan kуска kasqanrayku”, nispa. (Apocalipsis 14:13).

QUPA YUYAYCHAY.

Munasqa leeq, Dios yanapasunki munakuqniykiman sonqoykita qonaykipaq, kunanmi paywan rimashan “tukuy sonqoykiwan kutiripuway” nispa. (Deuteronomio 30:2). Jesusman qoy sayk’usqa, hukmanyasqa, nanasqa sonqoykita, paymi qosunki mosoq sonqota mosoq yuyaytawan. Ama

q'otuchikuychu q'otukuq sonqoykiwan nitaq munayninta qatikuychu, imaraykuchus "huk runaq sonqonmantan hamun millay yuyaykuykuna, chaykunan pusamun qhelli ruwaykunaman..." (Marcos 7:21). Huchaykikunata saquespa allin kaqta hap'ipakuy, "huchaqa paganmi pagan - wañuy; Diospa qosqanmi ichaqa, Señorninchis Jesucristowan hukllachasqa wiñay kawsay", nispa. (Romanos 6:23).

Hinallataq qankuna Diosman kawsayniykichista qoqchis, "yachachisqaykichis cheqaq simikunata allinta hap'iyichis, qatipakunaykichispaq hina, Cristo Jesuswan hukllachasqa kaspá iñiyinchispi, munakuyninchispipas", nispa. (2 Timoteo 1:13). Chayraykullataqmi Pablopas 2 Timoteo 1:12 textopi qelqarqan: "Reqsinin pimanchus confiasqayta. Convencisqa kani Diosqa atiyniyoq kasqanmanta, chay p'unchaykama confiasqayta amachananpaq". Diospi iñiyniykiipi sayariy, Santo Espirituq atiyinwan mañakuy, Diospa munakuyninpi waqaychay, Jesusman qhawarispá. Paymi ñan, cheqaq kaq, kawsaypas, Señorninchismi pisi tiempollamanta kutimunqa wawankunata pusamunanpaq - "reykunaaq

Reynin, wiraqochakunaq Señorinpas”. (1 Timoteo 6:15).

“Pichus mana urmachiyta atiqman, hinallataq mana pantayniyoq kusikuyniyoqta pusasunkichis sumaq k’ancharishaq qayllanpi - sapallan Dios Qespichiqninchisman, Jesucristo Señorinchiswan. ! Amen”, nispa. (Judas 24-25).

Kay "Runapa Sonqun" nisqa qillqa maytuqa 538 masnin simikunapim, tukuy pachantinpi rimasqa rimaykunapim kachkan. (África, Asia, Lejano Oriente, Sudamérica, Europa, hukkunapas) Kunanqa Sonqo Libronchismi celularkunapi, tabletakunapi, hukkunapipas tarikun www.angp-hb.co.za nisqamanta.

Kay qillqasqa maytupi 10 sunqu siq'ikunaqa hatun llimp'iyuq siq'i tablakuna hinam (86 cm x 61 cm) 10 siq'ikuna huñusqapi hukllachasqa. Kay "Sonqo Tablakuna" Europa utaq África ruwaykunawan tarisqa kanman chaymanta aswan allin kanku Sunqu Librowan kуска llamk'achinapaq clase-yachachiypaq, hawapi evangelización kaqpaq etc.. Ama hina kaspera ñuqaykuwan rimanakuy kay tablamanta aswan qhipa subvencionasqa chaninmanta yachanaykipaq.

Ama hina kaspera rimanakuy sichus yanapawaykuman aswan t'ikrayta gratis Evangelio qelqaykuta,

willawayku ima simimanchus kay Evangelio qelqakunata t'ikrawaq chayta. Yanapasqaykichikqa ancha allinmi kanman.

Sichus Cristopi qespikuyta tarirqanki, otaq huk saminchasqa karqanki Evangelio qelqaykuwan chayqa, ama hina kasper willawayku. Qankunawan kуска Diosta agradecekuyta munayku, mañakuyniykupipas astawan yuyariyta munayku.

Huk Misión de Literatura Evangelio nisqa, qullqi quywan qullqichasqa

(Qillqasqa yupay 1961/001798/08)

“SUNQU RUNA” nisqa qillqakunataqa kay link nisqawanmi qawayta hinaspa uraykachiya atikunman: : www.angp-hb.co.za